

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 10

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Kovo-March 6, 1942

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXXIII

EUROPOS ŽMONES NETURI UŽTEKTINAI MAISTO

Nesenai Washingtone gauta pranešimai iš visų Europos šalių rodo, kad Europos žmonės alkani. Jau yra tokių valstybių, kur siaučia badas. Veik visur truksta riebalai. Maisto tačiau netruksta Vokietijoje, kur maistas grietėi kontroliuojamas ir nustatytas mokslišku apskaičiavimu. Bet ir Vokietijoje jei tik būtų sumažinta didesnis kiekis, tai žmonės pajustų didelį smugį.

Panaši padėtis ir Italijoje. Nemaža maisto kiekį Italija ima iš Vokietijos. Ką reiškia badas, italai dar nežino. Toje Francijos daly, kuri užimta vokiečių, maisto yra daugiau, negu neokupuotoje Francijoje. Si Francijos dalis alkū jau gerai pažįsta, bet bado dar nėra. Lenkijoje maisto sąlygos sunkios, nes traukdami rusai sunaikino javų derlių. Tuo tarpu Danijos padėtis bene geriausia. Ten bent duonos netruksta. Daug pjaunama gyvulių, nes jiems truksta pašaro. Norvegijoje alkis, bet bado dar nėra. Daug Norvegijos maisto suvartoja nacių okupacinė kariuomenė, kurios vienu tarpu ten buvo apie 300.000. Švedijos vykdoma maisto kordelių tvarka. Šiame krašte per du pastaruosius metus derlius buvo prasčiau. Rengiamasi dėl netikimumų. Suomijoje padėtis nebloga. Ko suomiams negali duoti naciai, tai atgabenama iš Norvegijos. Danai taipgi suomiams maistu pagelbsti. Greikijsie tai tragiškiausia padėtis, kur kasdien miršta tarp 500—800 žmonių iš bado. Čekoslovakijoje padėtis pakenčiama. Čekus aprūpina naciai, nes jiems rupi, kad gerai dirbtų amunicijos dirbtuvėse. Slovakijsie truksta riebalų. Jugoslavijos padėtis panaši į Greikijsios. Ispanijoje alkis plečiasi.

Apie Lietuvą tuo tarpu jokių tikslių žinių nėra. Bet galimas daiktas, kad ir Lietuvos žmonės pyragų nevalgo.

Japanai Užpuolė Turtinę Salą

Praeitą savaitę japonai užpuolė Olandijos Indijų salą Java, Ramiajame vandenyne. Ši sala yra viena turtingiausių olandų salų. Nors ji tik truputį didesnė už New Yorko valstiją, bet joje gyvena net 45.000.000 žmonių (Viso Olandijos Indijose gyvena 70.000.000 žm.) Ši sala tirsčiausiai apgyventa visame pasaulyje, nes kiekvienai ketvirtinaei myliai atatenka net po 821 žmogų. Tai net du syk tirsčiaus apgyventa nei nei Japonija.

Java saloje yra tik dvylika didesnių miestų, turinčių ne po daugiau, kaip 50.000 gyventojų. Didžiama gyvena kaimuose ir mažuose miesteliuose. Šios salos žemė labai derlinga; joje taipgi yra aliejaus,

švino kasyklų, o vyriausia, tai labai daug gumo medžių. Šios salos pagerinimui per daug metų daug truso pridėjo olandų. Šioje saloje randasi ir Olandijos Indijų sostinė Batavia.

Praeitą savaitę japonai šią salą užpuolė iš trijų punktų. Jiems keliu buvo pastoję suvienyti tautų jurų jiegos. Tarpe abiejų pusių laivų įvyko didelis susirėmimas. Tuo- se mušiose japonai neteko 26 laivų, jų tarpe ir kelių karų laivų. Bet nemažai nukentėjo ir sąjungiečiai: nuskandinta du olandų kruizeriai ir du sąjungiečių destroyeriai. Nepaisant to didelio susirėmimo, japonai visviena įsikraustė į salą ir kai kur jau gilokai įėjo į sausžemį.

Francija Bus Neutrališka

Vasario 27 d. sekr. pag. S. Welles paskelbė, kad Suvienytos Valstijos gavo formalų užtikrinimą raštu iš Francijos vyriausybės, kad Francija ir toliau pasilaikysianti neutrališką ir neteiks paramos agresorių valstybėms, ypač neduos agresoriams Francijos laivyno. Tai buvo atsakymas maršalo Petain į prez. Roosevelto laišką iš vasario 10 d.

Prez. Rooseveltas tame laiške pareiškė, kad Francijai teikiant bent kokią kariinę paramą agresoriams, bus žinoma, kad Francija remianti Suv. Valstijų priešus ir kad tas žy-

gis būtų prieš Francijos žmonių valią ir pavojingas jų siekimams Francijos galutinam likimui.

Tačiau paskelbdamas tą Francijos vyriausybės atsakymą, kad Suv. Valstijos nesandios pilnai patenkintos tokiu francuzų paaiškinimu, nes šios tarpu Francija gelbsti agresorių jiegoms Libijoje. Tuo pačiu kaip prez. Rooseveltas, taip ir p. Welles duoda suprasti, kad Suv. Valstijų ir neokupuotos Francijos santykiai priklauso nuo Francijos vyriausybės.

Tartis Pabaltijo Valstybių Likimu

Chicagos dienraščio Sun korespondentas praneša iš Londono, kad Suv. Valstijų ambasadorius J. G. Winant išvykęs Washingtonan. Jo išvykimo tikslas pasitarti svarbiais karo reikalais su prez. Rooseveltu ir kitais administracijos aukštiausiais pareigūnais.

Prieš išvykdamas iš Londono p. Winant konferavęs su Rusijos ambasadorius Maiskiu, o vėliau su premieru Churchill, su aviacijos viršininku Sir H. Downing ir užsienio reikalų ministru Anthony Eden.

Pasak dienraščio Sun korespondento, manoma, kad ambasadorius Winant dės pastangas išsiskirti svarbiuosius

klausimus ir taipgi duodama suprasti, kad Washingtonė busiškelta Fabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — klausimas.

Sakoma, kad Rusija reikalaujanti Angliją pripažinti Pabalčio okupaciją ir tuo parodyti savo gerą valią link Rusijos.

RASTIKIS LIETUVOJE

Lisabonas. — Iš patikimų šaltinių patirta, kad gen. Stasys Raštikis vengia bent kotonio reikalų ministru Anthony Eden. Pasak dienraščio Sun korespondento, manoma, kad ambasadorius Winant dės pastangas išsiskirti svarbiuosius

Spręš Pabalčio Likimą? IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS

SUGRIAUTI MIESTAI

Lisabonas. — "Deutsche Zeitung im Ostland" korespondentas aprašinėja savo kelionę į Vilkaviškį ir Mariampolę. Iš Vilkaviškio ešą matyti vien tikai griuvėsiai. Tikrai miesto pakraščiuose pasilikę atsikiri darbininkų gyvenami nameliai. Nuo artlierijos apšaudymo sugriauti ar sudegę namai dabar ešą apvalomi. Tuo budu esanti ruošama dirva naujoms statyboms. Kai kurie sveiki namai ešą paimti valdžios istaigų reikalams. Mariampolėje, pasak laikraščio, besitraukia raudonarmiečiai padegę visą miesto centrą. Vyriausioji gatvė nuo gimnazijos rumų iki už prekybos aikštės esanti išdegsi. Liuteronų bažnyčios, kurią laikraštis vadina "vokiečių bažnyčia", bokštą bolševikai nugriovę, manydami, kad vokiečiai jame ešą įrengę slaptą radio siųtuvą. Taip pat Suvalkų Kalvarijoje ešą matyti sugriautų namų. Pakelėse korespondentas matęs vokiečių žuvusių karių kapą.

UŽDARĖ PARTIJĄ

Lisabonas. — Gautos smulkmunos apie nacionalistų partijos Lietuvos uždarymą. Nors ta partija neva pareiškė norą bendradarbiauti su vokiečiais, bet atrodo, kad tikrumoje ji tuo keliu mėgino siekti nepriklausomybės. Komisaras von Renteln tą iš jos darbų patyręs, partiją uždarė. Partijos vadovai gruodžio 17 d. paskleidė po Lietuvą anti-vokišką pamfletą, o patys susirinko prie Karo Muziejaus, kur ant Nežinomojo Kareivio kapo padėjo vainiką ir sugiego Lietuvos himną ir giesmę, "Marija, Marija, sušvelnink virgiją, išgelbėk nuo prienos baisaus". Nežiurint jų patriotingo nusistatymo, platesni sluoksniai nepritare nacionalistų partijos skleidžiamoms nacionalistų idėjoms s. Partijos uždarymas daugumos sutiktas su pasitenkinimu.

ARESTAI

Lisabonas. — Vilniuje policija padarisiu kratas pas žmones, įtartus spekuliacijai. 26 žmones buvo sumiti ir perduoti teismui. Pas juos rastos prekės buvusios konfiskuotos.

DEL KAINŲ KELIMO

Lisabonas. — "Deutsche Zeitung im Ostland" straipsny grieštai smerkia tuos, kurie neteisėtai kelia kainas ar perką įvairias prekes neleistinomis kainomis. Laikraštis pripažįsta, kad įvairūs suvaržymai maisto srity negali žavėti gyventojų, ypač "Ostlande", kur piemas ir sviestas "upeliasis tekėjo". Kai kurie žmonės "per greit" užmiršę bolševikinius laikus. Jeigu "tukstančių tukstančiai" nepaiso nuostatų dėl kainų, tai neišvengiamai turi nukentėti tie, kurie lojaliai laikisi išleistų taisyklių. Laikraštis baigia savo straipsnį pastaba, kad su nusidėjusiems nuostatomis busiškė grieštai pasielgta.

MAŽINA PROGRAMAS

Lisabonas. — Vilniaus ir Kauno radiofonas perėmusi Vokietijos radio bendrovė, nustatinėja ir programas. Ryšium su tuo Kauno ir Vilniaus radiofonai labai dažnai prijungiami prie Vokietijos radijo stočių. Programos daliu, lietuvių kalba pasiliko visai nedaug. Pastaruoju laiku Kauno radio nebeperduoda nei pamaldų iš Kauno Arkikatedros. Jos buvo perduotos tik Kalėdų pirmąją dieną. Kartą į savaitę perskaitomas aktualios iš Lietuvos gyvenimo, dažniausia laikraščiu informacijų santraukos. Per Kauno ir Vilniaus radio atsiūkiama ir gyventojus ir raginama aukoti vokiečių kariams kailinius ir kitokius šiltus rūbus.

JAU IR NACIAI VEŽA

Lisabonas. — Iš Soldau stovyklos Vokietijoje nežinia kur išvežtas Vaclovas Sidzikauskas. Jo giminėms nepavyko sužinoti nei kur jis išvežtas, nei koks jo dabartinis likimas. Kaip žinoma, pasitraukęs iš diplomatinės tarnybos V. Sidzikauskas kelėris metus vadovavo Lietuvos Vakarų Sąjungai, kuri veikė ir Klaipeidos krašte.

"BUKITE GARBINGI"

Lisabonas. — Naujoji Lietuva rašo, kad iš Panevėžio buvusi išlydėta "kuopa lietuvių kareivių". Ta proga prkalbą pasakęs pulk. P. Genys, kuris vadinamas "apygardos vadu". Iš šios kalbos pažiūnėtina tokia vieta: "Kariai, jūs išvykstate į Kauną. Gal but jums teks išvykti ir už Lietuvos ribų, mokėkite visur pasielgti garbingai, kaip prikla. Elkitės visur taip, kad nepažemintumet Lietuvos garbės ir parodytumet aukštą kultūrą. Išvykus kitur, jums teks atsiminti, kad stovite garbingo sargyboj".

UŽDARĖ PARTIJĄ

Lisabonas. — Gautos smulkmunos apie nacionalistų partijos Lietuvos uždarymą. Nors ta partija neva pareiškė norą bendradarbiauti su vokiečiais, bet atrodo, kad tikrumoje ji tuo keliu mėgino siekti nepriklausomybės. Komisaras von Renteln tą iš jos darbų patyręs, partiją uždarė. Partijos vadovai gruodžio 17 d. paskleidė po Lietuvą anti-vokišką pamfletą, o patys susirinko prie Karo Muziejaus, kur ant Nežinomojo Kareivio kapo padėjo vainiką ir sugiego Lietuvos himną ir giesmę, "Marija, Marija, sušvelnink virgiją, išgelbėk nuo prienos baisaus". Nežiurint jų patriotingo nusistatymo, platesni sluoksniai nepritare nacionalistų partijos skleidžiamoms nacionalistų idėjoms s. Partijos uždarymas daugumos sutiktas su pasitenkinimu.

MAŽA PREKIU

Lisabonas. — Laikraščiu žiniomis, Vilniuje krautuvėms ešą leista pardavinėti be leidimų kai kurias prekes, kaip taj geležis dirbinių, indų, kosmetikos ir tt. Bet vienam gyventojui leidžiama nusipirkti tik vieną bent kokios rūšies prekę. Koks tų prekių trukumas Vilniuje jaučiamas, matyti iš to, kad prie krautuvų susirenka ilgos pirkėjų eilės. Todel tarnyba užimti žmones, negalėdami stovinėti eilėse, neturį galimur nusipirkti net šių daiktų.

UŽDARĖ UNIVERSITETUS

Lisabonas. — Komisaros von Renteln įsakymu, nuo naujų metų uždaryti Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune ir Vilniaus Universiteto visi humanistiniai fakultetai, butent: teisių, humanitarinių ir dailinai gamtos mokslų. Leista tik takti medicinos, farmacijos, technikos ir miškininkystės fakultetai, taip pat ir šios aukštosios mokyklos: Zemės Ukio Akademija, Veterinarijos Akademija, Prekybos Instituto ir Pedagoginis Institutas. Kai del uždarytųjų fakultetų, tai ik naujų metų buvo leista veikti tik tai aukštesniesiems kursams.

RENKA LAUŽĄ

Lisabonas. — Laikraščiai rašo, kad Lietuvoje įsteigta "Žaliavų Centras", kurio uždavinys ešą rinkti geležies laužą, įvairius skudurus, stiklus, butelius, šerius ir panašias atmatas. Vilniaus skyris apima Vilniaus apilinkę, švenčiionių ir švenčionių apskritys. Vilniaus skyris valdytoju paskirtas Blekaitis, c jo pavaduotoju Bartkus. Kaip atmename, bolševikų laikais Lietuvoje veikė panaši organizacija, pavadinta "Sojuztutit" vardu.

Žinios-žinėlės

Washington, D. C. — Kai nų tvarkytojas Henderson nesenai pareiškė, kad netrukus valdžia imsis priemonių nuomų kainų kilimui sulaikyti. Valdžia nustatys nuomų normas ir savininkams duos 60 dienų sutvarkyti visas nuomas. Jei savininkai to nepadarys — valdžia imsis grieštų priemonių juos sutvarkyti.

New York, N. Y. — Praeitą savaitę čia kalbėjo Rusijos atstovas Amerikai M. Litvinov. Jis savo kalboje pareiškė, kad galima Hitlerį pribaihti šią vasarą, bet tam reikia bendro veikimo visų talkininkų. Jis sakė, kad galima Hitlerio jiegą padalinti ir sutruškinti, bet tam tikslui reikia antro fronto.

Maskva. — Prie Staraja Russa yra apsupta apie 90.000 nacių karių. Kadangi jie nepasiduoda ir nori išsigelbėti, rusai juos naikina tukstančiais. Išsigelbėjimui, naciai prisinešė 1.800 atsarginių lėktuvų, bet rusų lėktuvai ir prielėk- tų kanoles laimi mušius ir prieš tuos nacių lėktuvus.

Exeter, Anglija. — Agrikultūros ministeris R. S. Hudson pareiškė, kad nepaisant kas įvyktų — maisto padėtis Anglijoje sekančią žiemą bus sunkesnė, negu šiemet. Jis patarė unikinkams sudaryti planus dabar, kad sekančią žiemą būtų lengviau pergyventi.

Philadelphia, Pa. — Anglijos ambasadorius Halifax įspėjo amerikiečius nepasiduoti Hitlerio propagandai, kurios tikslas yra supjudyti talkininkus. Jis sakė, kad tos kalbos, kuomet pasakojama, buk Anglija išsisukinėjanti nuo karo pareigų, norėdama, kad mušius už ją laimėtų talkininkai — yra hitleriška propaganda. Anot jo, Anglija remianti talkininkus kiek išgalėdama ir Anglijos nuostoliai yra labai dideli.

Washington, D. C. — Sekretoriai Stimson ir Knox paskelbė, kad admiralas H. Kimmel ir gen. W. Short atiduoti karo teismui. Siedu kariškiai komandavo Suv. Valstijų karo jiegas Havaujuose, kuomet japonai netikėtai užpuolė amerikiečius. Jiedu kaltinami pasileidimu savo pareigų atlikime. Teismas išspres šią bylą.

Washington, D. C. — Prekių tvarkytojas Henderson praeitą savaitę pareiškė, kad bus pravedamas visuotinas gyventojų aurayimas maisto kortelėms. Kiekvienas gyventojas privalės įsigyti maisto kortelę, kad galėtų gauti maisto doavinį. Gyventojų surašinėjimas įvyks pabaigoje kovo ir tęsis keturias dienas.

Tokio, Japonija. — Karo vyriausybė paskelbė, kad Suv. Valstijų keli laivai užpuolė Wake salą, Ramiajame vandenyne. Japonai sako, kad puolimas atmuštas. Wake sala yra ta sala, kurią pačioje pradžioje karo japonai pagrobė iš amerikiečių.

Londonas. — Anqlų parastininkai vasario 22 dienos nakčia įsiveržė į nacių okupuotą Franciją ir sunaikino nacių radio stotį. Užpuolimas buvo labai vykęs. Ir tai dar pirmas toks užpuolimas.

Washington, D. C. — Kongresas perleido bilijū, kuriuo skiriama \$32,762,000.000 karo reikalams. Tie pinigai skiriamai praleidimui karo frontuose, o ne link šio miesto dabar

DAR NEŽINIA AR RUSAI NORES LIETUVOS LAIMEJUS KARĄ

The New York Times vasario 20 d. laidoje idėjo korespondencija iš Washington, D. C., ryšium su Anglijos kabinete perorganizavimu. Toje korespondencijoje del įtraukimo Stafford Cripps į kabinetą, tarp kita ko, sakoma:

"Tuo tarpu kai klijanti darbo partijos reikšmė Britų karo kabinete susilaukė simpatijų kai kuriuose oficialiuose Washingtono rateliuose, kituose gi tas sutikta su dalinu nepasitenkinimu. Stafford Crippso pastangos Maskvoje buvo labai vertinamos oficialiuose sluoksniuose, bet vis tik keli faktoriai stoja prieš visuotiną pasitenkinimą Washingtono del naujo jo paskyrimo.

"Nežiurint į aukštųjų Amerikos ir Rusijos istaigų neigimus, gandai vaikšto oficialiuose sluoksniuose, kad laike Edeno dabartinio vizito Maskvoje jau buvo padaryti reikalavimai, kad Baltijos valstybės, Besarabija ir taip pat laisvos rankos rytų Europoje po šio karo būtų duotos Sovietų Rusijai.

"Vis tik galima užtikrintai tvirtinti, kad tokio reikalavimo ncbuvo pateikta Washingtonui ir kad oficialūs asmenys čia nežino, ar p. Eden tikrai yra gavęs tokius reikalavimus ir ką yra britai padarę, jei iš viso kas daryta ryšium su tuo. Ponas Stafford Cripps, deja, yra viešai rekomendavęs tokią kryptį po sugrįžimo į Londoną".

Amerikiečiai Stumia Japonus Atgal

Puolant iš pasaly, japonams pavyko įsibriauti į Luzon salą Filipinuose ir įsteigti orlaivyno bazes. Tuo buču jiems pavyko amerikiečius ir filipinuos atstumti atgal net iki Manila ir taipgi paimti tą miestą, Filipinų salų sostinę. Į jų rankas pakliuvo ir Amerikos laivų bazė Cavite pusaly. Bet amerikiečių generolas MacArthur sumaniai sutelkė savo spēkas kalnuotame ir piname raistų Bataan pusaly, kuris tėra keturių dešimtų mylių ilgio ir keturiolikos mylių pločio. Karo medžiagos į tą pussalį jis prisigabeno iš Amerikos tvirtovės Cooregidor, kuri randasi Manilos įlankoje.

Tame mažame žemės sklype amerikiečiai su filipiniais išsilaukė jau suvirę septynis savaites, nors jiems reikėjo susitikti su kur kas skaitlingesnis jiegomis; nors japonai darė viską, ką tik galėjus amerikiečius iš to pussalio išguiti.

Praeitą savaitę tulą laiką buvo ramu tame karo fronte. Bet po to ramumo amerikiečiai su filipiniais pradėjo japonus pulti ir stumti atgal. Ir pavyko kai kuriose vietose japonus atmušti net keliolika mylių. Be to amerikiečiams energingai padeda ir filipiniai partizanai, kurie gana dažnai priešams sukerta skaudžių smugių.

Atmetė Priešdarbinikišką Sumanymą

Pastaruoju laiku Suv. Valstijų kongreso atstovų bute buvo svarstoma kongresmano H. Smith'o įnešimas, kuriuo reikalauta atsaukti darbo ir valandų įstatymą ir keletą kitų įstatymų, išleistų darbininkų naudai. Tas sumanymas ypač buvo nukreiptas prieš 40 valandų darbo savaitę, kaip reguliari darbo laiką ir prieš mokėjimą daugiau už viršlaikį. Šį įnešimą stipriai rėmė republikonai ir demokratai iš pietinių valstijų. Bet prieš jį stovėjo aukštieji valdžios pareigūnai, kurie darė stiprų spaudimą to sumanymo nepereleisti. Taipgi nemaža pasidarbavo ir abiejų didžiųjų unijų — AFL ir CIO — vadai, da-

rydami spaudimą į kongresmanus šio įstatymo nepereleisti. Valdininkai nurodė, kad 40 valandų savaitė netrukdo karo darbų, nes sulig to įstatymo nedraudžiama dirbti viršvalandžiai, o tik reikalaujama, kad išdirbus 40 valandų — alga darbininkui turi būti mokama pusantro karto didesnė.

Praeitą savaitę šis reikalas buvo balsuojamas ir to balsavimo pasekos yra sekamos: 226 atstovų buvo nariai balsavo prieš, o tik 62 balsavo už. Tokiu budu tas nepalankus darbininkų reikalams įnešimas atstovų bute nepraejo, ir pirmiau priimti įstatymai pasilieka kokiais būvę.

Kas Atsitiks Pavasary

Smolenskas yra istorinis Europos miestas: dar anuose "tamsiuose" laikuose buvo pirklių perėjimas iš Pabalčio valstybių į Konstatinopolį, Mažojoje Azijoje. Moderniškuose laikuose buvo gyvas centras apdirbinėjimo vario, geležies ir medžio. Smolenskas patarnavo turtingųjų ukų rinkai. Smolenskas — tiesioginis perėjimas iš Vokietijos į Maskvą. Napoleonas 1812 metais žygiavo į Maskvą ir grįžo iš Maskvos per Smolenską.

Šis miestas į nacių rankas pakliuvo liepos mėnesy, 1941 m. Po paėmimo, Hitleris čia įsisteigė savo vyriausių buveinę. Bet kuomet naciams teko šis miestas, jau buvo gerokai apgrautas besitraukiančių atgal rusų.

Praeitą savaitę Hitleris išsikraustė iš Smolensko į vakarus, nes link šio miesto dabar

Antas

T E V Y N Ė

Kovo 6, 1942

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

PRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINIKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States ----- \$1.50
To Foreign Countries ----- \$2.00
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel.: EAakawanna 4-5329

PASTABOS

GEROS ZINIOS

VASARIO 27 dieną SLA sekretorius užbaigė metinius raportus visoms toms valstijoms, kuriose mūsų Susivienijimas daro biznį. Vasario 28 d. tuos raportus pasirašė S. L. A. prez. F. J. Bagočius, sekret. M. J. Vinikas ir išdėm. K. P. Gugis, ir raportai tą pačią dieną pasiųsti valstijų apdraudimo departamentams.

Kadangi metiniuose raportuose nušviečiama mūsų organizacijos stovis, tai Tėvynės redakcijai buvo įdomu žinoti, kas juose yra gero. Paprašius sekret. brolio M. J. Viniko bent ką apie raportus arba mūsų organizacijos stovį paaiškinti, jis nušvito ir pareiškė:

"Dabar pasaulis pergyvena neramumo laikus. Didžiausias neramumas, tai karas, apsiurbęs visą pasaulį, o ykiu ir mūsų kraštą, Suvienytas Valstijas. Einant karui, dažnai girdima nevisai linksmų žinių ir visokių pasiskundimų. Bet, nepaisant visų tų nesmagumų, mes turime ir smagių žinių; tai žinios apie mūsų garbingą organizaciją, apie mūsų Susivienijimą Lietuvių Amerikoje".

Toliau brolis Vinikas paaiškino:

"Smagu pasidžiaugti, kad mūsų Susivienijimas auga netik nariais, bet stiprėja ir finansais. Taipgi nepasirandanti desimčių ir painesnių darbų, kuriuos SLA turėjo praėjusiais metais atlikti — Centre padaryta nepadaprasito taupumo ir ekonomijos.

"Narių skaičiumi per praėjusius metus SLA pakilo iki 15,866.

"Svarbiausias SLA finansinio tvirtumo saikas, tai "Solvency", ir tas tvirtumo saikas praėjusiais metais pasiekė iki 113.93% (1940 metais buvo tik 112.48%). Ši žinia, tai viena linksmiausių.

"Susivienijimo prapaiži n t a s turtas, arba "admitted assets", per praėjusius metus paaugo iki \$1,699,460.99 (1940 m. buvo \$1,594,808.60).

"Bendras uždardis ant SLA turto padidintas iki 2.98% (1940 m. buvo 2.67%).

"Centro raštines taupumas davė progos išmokėti didelę dalį užsilikusių sąskaitų. Pavyzdžiui, Centro raštines išlaidos per praėjusius metus buvo sumažintos raštines darbininkų algomis \$2,022, spaustuves darbininkų ir redaktorių algomis suma žinta \$3,893, organo Tėvynės leidimo išlaidos sumažėjo \$1,392. Krasos, telefono ir kt. išlaidos sumažėjo \$181. Kelionių, sugaiščių ir tt. išlaidos sumažėjo \$2,166. Ir, bendrai imant, visur pasirodė taupumas, ekonomija, gerėjimas mūsų Susivienijimo padėties.

"Ir tik šios kelios išlaidos sutalpė mūsų Susivienijimui \$9,654, arba arti dešimtis tūkstančių dolerių. Tai padaryta dėka Centro taupumo ir tokių suma buvo galima išmokėti Susivienijimo darbuotojams, organizatoriams, komisijoms, daktarams-kvotėjams ir tt. už jų atliktus darbus mūsų organizacijai.

"Bendrai imant, 1941 metų raportai rodo labai gerą ir linksmą požymį apie sveiką stiprėjimą ir didėjimą mūsų Susivienijimo, ko dėlei pasidžiaugia visa Pildomoji Taryba ir tuo pačiu gali pasidžiaugti visi SLA nariai" — užbaigė brolis Vinikas.

Dar Apie Rinkimus

KAI šiuos žodžius skaitysite, tai jau bus tokių kuopų, kurios rinko Pildomąją Tarybą. Bet tokių kuopų buvo gal tik kelios dešimtys. Vadinas, pilnieji rinkimai bus balandžio mėnesį. Ir tai jau bus paskutinis rinkimų mėnesis, nes rinkimai tęsis tik per du mėnesius — kovą ir balandį.

Kokios šių rinkimų bus pasekos — sužinosime iš davinčių balsus suskaičius po rinkimų. Musų noru betgi yra, kad SLA pareigūnais — Pildomosios Tarybos nariais — būtų išrinkti kogeriausiai ir kogabiausiai SLA veikėjai, kurie pilnai supranta mūsų organizacijos reikšmę lietuvių gyvenime ir kurie supranta visus jos reikalus. Mes pageidaujame, kad rinkimuose dalyvautų kodaugiausia narių ir kad kiekvienas jų pasinaudotų balsavimo privilegija išrinkimui savo organizacijos viršininkui.

Todel visi nariai, kai tik jus pakvies kuopų valdybos — skaitlingai lankykitės į Pildomosios Tarybos rinkimų susirinkimus ir atlikite savo pareigas. Atlikite sulig visu geriausiū išitikinimū. Balsuokite už tuos veikėjus, kurie jums išrodo geriausiai. Balsuokite drąsiai ir be jokios baimės, nes jusų balsų niekas nekontroliuoja ir niekas jums negalės prikaišioti, kad balsavote ar nebalsavote už vieną ar kitą asmenį.

Prezidento Roosevelto Kalba

PRAEITAME Tėvynės numery trumpai paminėjome, kad minint Jurgio Washingtono gimtadienio sukaktį, vasario 23 dieną, prez. Rooseveltas pasakė kalbą, kuri buvo perduota per radio visai tautai. Tai buvo momentui pritaikinta kalba ir dabar ją plačiau paminėsimė.

Be kita ko, prez. Rooseveltas labai nupeikė tuos gaivalus, kurie sklaidžia propagandą, buk dabar reikia taikytis su užpuolikais agresoriais. Jis savo kalboje davė visiems suprasti, kad tokie gaivalai traktuojami tik kaip pentaktojai, tarnaujanti demokratijos priešams. Ponas Rooseveltas aiškino, kad ir Jurgis Washingtonas, anais laikais, smarkiai grumėsi su panašiais gaivalais. Bet Washingtonas jų visokių siulymų nepaisė ir todel jis paliko gerą pavyzdį kitiems šio demokratiško krašto vairuotojams.

Kas liečia patį karą, tai p. Rooseveltas pareiškė, kad karas eis iki pabaigai ir jį laimės ne agresoriai, bet suvienytos pasaulio tautos, kurios kovoja prieš tuos agresorius. Tos tautos pasakys ir paskutinį žodį taiką darant.

Jis paaiškino, kad begalinis tolis į karo frontus trukdo karą kogerėčiau laimėti. Pastangas kludo taipgi ir stoka karo reikmenų. Bet kai tik pasirodys suvienytų tautų pusėje aiški ginklų persvara — užpuolikai bus sutruškinti amžinai. Šiuo tarpu prisieina kai iš kurių vietų pasitraukti strateginiais sumetimais, bet tuo pačiu tarpu bandoma priešams padaryti kodaugiau nuostolių, kertant koskiaudžiausius smugius.

Jis nurodė, kad Suvienytos Valstijos turi butinai palaikyti atvirus jurų kelius į visas pasaulio dalis ir kad reikia karo medžiagą siųsti visoms mūsų talkininkėms.

"Kara laimėsime!" — pasakė p. Rooseveltas. — "Bet jei sulėtinsime ginklų gaminimą, jei pas mus nebus vieinybės — galime ir pralaimėti".

O mes prie to norime pridurti, kad karo laimėjimui reikia daugiau vienybės ir pas Amerikos lietuvius. Tos vienybės, kurios dar taip labai mažai mato si, kurios mes joku būdu negalime atsiekti netik padėti Amerikai, bet padėti ir mūsų senąjai tėvynei Lietuvai išsilaivinti.

PASTARUOJU laiku teisingumo departamentas Washingtone paskelbė suėmęs 5,151 priešingų valstybių piliečių. Suimtieji tautybėms dalinasi sekamai: 3,250 japonų, 1,532 vokiečiai ir 369 italai. Tai vis maž daug nužūrėti asmenys, kurie veikia prieš šį kraštą savo šalių naudai.

Palaidi Liezuviai

LIEZUVIS yra geras, o podraug ir blogas žmogaus kuno padarėlis. Su mikliu liezuviu, lygiai kaip ir su miklia plunksna, galima "nuverstti kalnus" ir gerąją ir blogąją pusę.

Šiandien pasaulio spaudo rašo ir visokią "malimalienę" mala tokią galvosena, kaip galvoja vieno ar kito laikraščio vedėjai. Laikraštinių, kai kada ir kai kas, gali suvaldyti. Šiandien žmonių liezuviai taipgi mala kaip kokios gironos. Bet liezuvius sunkiau sulaikyti, negu spaudą. Tačiau liezuviai primala net daugiau visokios neteisybės, negu spauda. Primala daug nepasitikėjimo savo valdžia, tuo pasitarnaudami agresoriams, kurie pasimonojo pavergti mus, laisvai gyvenančius.

Šiandien liezuviais platinama visoki paskalai tarpe Amerikos gyventojų. Tie paskalai pasiekia ir lietuvius. Šiandien galima išgirsti tokias kalbas, kurios šiurpina kiekvieno rimtai galvojančio žmogaus visą kūną. Pavyzdžiui, "sviete" plinta kalbos, buk Amerika ir Anglija nepaiso mažųjų tautų; buk jos pasimojusios mažasias tautas išnaudoti; buk Anglija neapsakomai išnaudojanti savo pavaldinius kolonijose ir dominijose; buk yra pasauly koks tai "išganytojas", kuris mažosioms tautoms žada daugiau už Angliją ir Ameriką.

Tai pikti prasimanymai! Tuos prasimanyms, aišku, sklaidžia agresorių agentai, kurie dabar vadunami pentaktojais. Jie sklaidžiami todel, kad sudemoralizavus mūsų krašto gyventojus, kad pakenkus šiam kraštui kovoti prieš agresorių užsimojimus ir kad tuo budu agresoriai galėtų laimėti karą. Juk kiekvienas sveikai protuąjus žmogus gali suprasti, kad tokie prasimanymai iš gerų šaltinių nekyla. Ir kaipgi jie gali kilti, kuomet mes žinome, kad Amerika ir Anglija (o taipgi dvidešimts šešios tautos) yra pasirašę po Atlanto Čarteriu, kuriuo visoms mažosioms tautoms laidojama laisvė po karo! Todel reikia tik pagalvoti ir kiekvienam bus aišku, kas tokius blogus prasimanyms sklaidžia. Pagalvoję, suprasime, kad juos sklaidžia agresorių agentai, aukščiau paminėtam tikslui.

Kas kalba — tegul kalba, bet mes turėtume prikasti savus liezuvius! Neprikandę, galime daug blogo padaryti netik šiam kraštui, netik patys sau, bet ir visai mūsų giminei.

Dar Apie Defense Bondsus

MES jau esame rašę, kad mūsų yra šventa pareiga remti Ameriką laike šio karo. Nektartą minėjome, kad negalinčių kariatų geriausia parama yra pirkimas Defense Bondsus. Mes taipgi žinome, kad jau nemaža lietuvių pirkto jų bondsų ir dar nemaža pirkė. Bet šiuo tarpu mes norime paaiškinti dar vieną labai svarbų reikalą, kas liečia bondsų pirkimą.

Lietuviai Liberty Bondsus gerai pirkto laike preamo karo. Kaip anais laikais Liberty Bondsai, taip dabar Defense Bondsai buvo ir yra vienas ir tam pačiam tikslui: apsigyminui nuo užpuoliku. Bet ar Amerikos lietuviai ir net Amerikos valdžia žino, kiek lietuvių išpirkto Liberty Bondsų ir kiek dabar jau išpirkto Defense Bondsų? O žinoti butų labai svarbu; svarbu del to, kad mes galėtume su-sekti, kaip gausiai prisidedame su pagelba Amerikai.

Kad bent dalinai susekus, kiek Amerikos lietuviai išpirkto Defense Bondsų — kai kilo mintis suorganizuoti lietuvių komitetus platinimui tų bondsų ir registravimui, kiek jų lietuvių išpirkto. Šiems tikslams komitetas jau yra suorganizuotas Brooklyne ir tai bus centralinis komitetas visai New Yorko valstijai, kuris stengsis lokalius komitetus organizuoti lietuvių kolonijose toje valstijoje, ir taipgi registruos, kiek lietuvių bondsų New Yorko valstijoje išpirkto. (Žr. 6 pusl.)

Vadinas, vienoje valstijoje jau atliktas svarbus darbas. Bet kaipgi su kitomis valstijomis, kur daug lietuvių gyvena ir kur lietuvių išpirkto daug Defense Bondsų? Reiktu ir tose valstijose panašius komitetus suorganizuoti. O kai visur busime organizuoti, tai organizuotai geriau galėsime padėti Dėdei Samui ir sužinosime, kiek mes jam padėjome.

Kitų valstijų veikėjai, pagalvokite apie tai!

Motina

KETURIŲ VEIKSMŲ DRAMA
Parašė PR. BAJORAS.
(Tąsa)

jais pasikalbėti?... (Pauza) Onutė laiminga... Iš meilės vedė, meilėje ir gyvena... Laimė, beabejo, jų namuose, žėri... Aš ir laimės jieškojau, bet truputį jau pėrvėlai pradėjau...

KAZYS (Jeina. Gerokai įkaušęs. Nors girtas, bet išdidus. Antlapy rožę įsisėges) — Ko čia jėse buvo?!

MARĖ — Kas jėse?

KAZYS — Antanina, Jieva?!

MARĖ — Su reikalu...

KAZYS — Svarbus, matyt, reikalas — jau čielas burs moterų gatvėje sustojęs ir tik apie mudu kalba!...

MARĖ — Ką aš kalta, kad jėse kalba...

KAZYS — Manai, aš kaltas?!... Kam plepėti, kam pasakoti savo privačius reikalus?!

MARĖ — Sakiau — kitaip negaliu...

KAZYS — Mare, susivaldyk!... (Sėdasi prie stalo. Delną ištiesęs) Pi...ni...gų!...

MARĖ — Ir vėl!... Dar maži?!... Dar nega-ga prisilakei?!

KAZYS — Kad sakau, tai duok pinigų!

MARĖ — Kur aš tau imsiu?!

KAZYS — A, kitados, tai duodavai, pati degtinės parnešdavai, siuldavai!... Nu, neduodi — nereikia!... Lak, springk pati!... Aš rasiu!... Ar manai, kad ne?!... Jei sakau, tai ir rasiu!... Supranti?!... (Pauza) Aš visko rasiu!... Ir degtinės ir... kitą pačią!... Ar girdi, Mare? — kitą pačią! Ča, cha, cha!

MARĖ (Prisiđerindama, švelniu tonu) — Kaziu, atsipiekėk, paliuk... Gana tų juokų, brangusai!... Nėkalbėk taip daugiau... Nėkalbėsi? Prizadi?!

KAZYS (Nėkreipdamas domės į Marės kalbą) — Juk aš ir kaip kiti žmonės galėjau ap-siVESTI ir dora gyventi!... Galėjau!... Tik ši, praeikta, prisikabino prie manės!... Na, bet aš!...

MARĖ — Kaziuli, kam taip kalbėti?... Juk žinai, kad mane tai skaudina...

KAZYS — Aš išeisiu!... Kaip gyvas — išeisiu!... Tu man pakartai, su tavim ilgiau negaliu gyventi!... Eisiu į pasaulį, į žmo-nės!...

MARĖ — Neisi, Kaziuli, neisi!... Aš tave ne-iseisiu!... Tu gyvensi su manim!... Mano busi!... (Kabinasį Kazį)

KAZYS (Lengvai pastumdamas Marę) — Iš-plepėję!... Visi žmonės dabar apie mudu žino!... O tai man labai nepatinka!...

MARĖ — Truputį prasikaltau, tiesa... Bet mel-džiu man už tai atleisti... Daugiau taip niekad-niekad nepadarysiu... Žinai, Kazi-uzi, pradėkim mudu kitaip, geriau gy-venti... Tu paliuk gėres, buk truputį gė-resnis... Tuomet viskas bus gerai... O jei tau nepatinka, kad žmonės apie mudu ži-cho ir kalba — galime išvažiuoti kitur, ten, kur mudvieji niekas nepažįsta... Tenai galėsime gražiai, sutikime gyventi... Taip, brangusai?!

KAZYS — Neuzžavėsi tu mane daugiau, gy-vate!... Tavo sumanymų dabar visai ne-paisau!

MARĖ — Kazy, tu šiaandien vis gi nepapras-tas...

KAZYS — Taip, nepaprastas... O tai yra to-del, kad šiaandien rišama paskutinis klau-simas mudviejų nelaimingo susitikimo!... Mare, aš šiaandien tave, pametu!... Aš iš-einu, kur man patinka!... Tu gi daryk kaip tau geriau!... Manau, taip bus ge-riausia... Bus ir man ir tau lengviau... (Susimaišęs) Išeisiu ir tiek!... Tik pasi-imsiu savo daiktus ir... (Lyg nejučiomis, nesavas, išsitraukia rožę iš antlapijo, žiūri į ją) Mare, štai, matai?!... Rožė, graži gė-lė!... Tu ir kada tai buvai tokia... Zydė-jai!... Bet dabar?!... (Meta rožę po koju, sumina. Svyruodamas, eina link kito kambario. Marė bando jį apkabinti. Jis ją pastume, išdidžiai išeina. MARĖ su-kniumba prie mašinos)

MARĖ — Kur dabar dingti?!... Štai mano laimė! Radau ją!... (Už scenos, tolumoje, girdisi "Humoresque" smuikuojama) Juo-zeli mano!... Sunau!... Kaip tave pa-siekti?... (Pauza) Dėsiu visas pastangas — surasiu jį!... Be jo man negyveni-mas!... Aš — jo motina, aš su juo priva-

lau gyventi ir drauge numirti!... Juozeli' (Tartum pamišus, pradeda juoktis. Smui-kavimas vis dar girdisi. Sugrįšta RAU-LAS su ONA)

9.

ONA (Raului) — Na, na, neverkšnok jau, neverkšnok! Ne raudoną juk pirkau! (Pastebi besijuokiančią Marę) Tu, Mare-le, pralinksmejai?... Gerai... Liudėsis ir nieko negelbės... Štai pirkome audeklo! Pažiūrėk, kaip tau patiks... Mados pavyz-dį ir nupirkau... (MARĖ vis isteringai kvatoja. RAULAS, žiūrėdamas į ją, ste-bisi)

RAULAS Tai bent pralinksmejo!...

ONA — Marele, gal smagu laišką iš Jono ga-vai?... Ką rašo?... Ir linksnumėlis gi ta-vo!... (ONA ir RAULAS nuostabiai žiū-ri į Marę. Marė dar isteringiau kvato-ja)

RAULAS — Jai kas nors čia negerai!... (Ro-do į savo kaktą) (Smuikavimas vis girdisi. RAULAS iš-sigandęs, renka pirmiau pamestus, daik-tus. ONA ramina MARĖ. KAZYS pil-nai pasirengęs kelionėn, jeina iš kito kambario ir, neatsižvelgdamas į juos, nė žodžio neparates, išeina laukan. MARĖ, pamačius jį išeinant, vėl isteringai pre-da kvatoti.)

MARĖ (Isteringai) — Štai... mano... laimė!... Štai neištikimos motinos likimas!...

(U ž d a n g a)

KETVIRTAS VEIKSMAS
Pirmas atidengimas.

VEIKIA: ANTANAS, VESTUVNINKAI, I, II, III, MARĖ, ONA, RAULAS, JONAS, JUAZUKAS.

ATIDENGIMO SCENOS VAIZDAS: Racio uky. Kiemas, kuriame pilna medžių, gė-lių, žolės. Prie vieno medžio suolelis, į so-dą vedas takelis, į laukus — kelias. Pakilant uždangai, ant suolo prie me-džio sėdi Vestuvninkas I, karaliuoja, vos pasilaiko. Atokiau nuo jo stovi Antanas ir Vestuvninkai II ir III. Antanas taisosi dainuoti, keletą nevykusių gaidų palei-damas. Už scenos kažkas ypatingai su-rinka. Antanas paliauja taisyės balsą.

1.

ANTANAS — Taigi, brolyčiai, esu prigimtas dainininkas! Visuomet jaučiau ir jau-čiu, kad tik dainuoti ir dainuoti! Tfu, turbut jau tokis mano likimas! O kad nors naudot iš to butų. Ot parėki, parė-ki ir tiek... E-e, Lietuvoje budavo, brac, kad uždainuotu, tai net laukai, kaimai ir girus skamba!... Tas skambėsis budavo atsimuša į kalnus, miškus, sugrįšta ir vėl dainuojasi, skamba!...

VESTUVNINKAS II — Tiesa, Lietuvoje yra daug ir gerų dainininkų. Pamenu...

ANTANAS (pertraukdamas) — Taigi, kartą, vestuvėse, pastebėjo mano balso stiprumą vargonininkas, nu ir ar ne ims pra-šyti, kad bažnytinin koran dainuoti atei-čiau...

VEST. III — Nuėjai?

ANTANAS — Ką veiksi nenuėjęs...

VEST. III — Nu, kaip gi ten buvo?

ANTANAS — Dainavau vos vieną kartą...

VEST. II — Kaip tai?

ANTANAS — Nesusipratimas įvyko... Priza-dėjęs atėiti dainuoti, savo žodį išlaikiu. Tulą sekmadienį, niekam nieko nesakęs, užlipau ant viskų ir pradėjus korui dai-nuoti, ir aš savo kakarinę darban palei-dau... Ir taip, brolyčiai jūš mano, palei-dau, kad net ir bažnyčios langai pradėjo tratėti!... Tas, matomai, vargonininkui ne-labai patiko... Nu ir prisiejo ne tik su var-gonininku, bet ir su pačiu klebonu susi-psykti... (Pastebėjęs karaliuojantį Vest. I) Nu, kas gi ten, brolau?!... Kodel tu ne-dainuoji?!

VEST. I — Ką... sakai?!

ANTANAS — Klausiu, ko tu čia taip kara-liuoji, kodel nedainuoti?!

VEST. I — Kam man dainuoti?... Man ir taip linksmu...

VEST. II — Tamsta turbut ir Lietuvoje ne-dainuodavai?

VEST. I — Lietuvoje?... O kur gi mes dabar esame, ir ne Lietuvoje?... (Visi, išskyrus Vest. I, kvatoja)

ANTANAS (Pašiepdamas) — Dar ne, bet tuojau pribusim!... Tuojau nuvažuosim...

VEST. I — Bet kur gi mes dabar esame?...

ANTANAS — Laivu plaukiam...

VEST. I — A, nu tai gerai... (Vėl visi kvato-ja. Vestuvninkas I, kaip ir pirmiau, ka-raliuoja)

(Daugiau bus)

Sugrįš Arklių Gdynė...

(FELJETONUKAS)

PER ilgus metus arkliai žmonėms ištikimai tarnavo. Ir tai buvo plačiai pasklidusių ty gyvių giminė visame pasauly. Tik pastaraisiais laikais arkliai veiki prisiejo išnykti. Ypač Amerikoje. Ir kurgi neišnykti, gerbiamieji?! Juk žmonės išsigalvojo tokius vežimus, kuriuos jau ne arkliai, bet mašinos veža. Veža dar geriau, negu arkliai: viena mašina patraukia tiek, kiek šimtas ar daugiau arklių.

Išsiraše tas mašinas, žmonės pradėjo kalbėti: "Kam mums reikalingi arkliai, kuomet galima mašinomis važinėti?"

Taip pasikalbėjo-pasikalbėjo ir paneigė arklus.

Tiesa, kai tik buvo išrastos važiuojamos mašinos, arkliai nenusiminė. Netik nusiminė, bet dar pasidžiaugė:

"Musų protėviai ir mes sunkiai žmogui dirbome. Bet dabar?! A, dabar — kita gdynė atėjo: mašinos už mus dirba, o mes sėdėsime, nieko neveikdami, kaip koki buržuai, ir gėrėsime gyvenimu!"

Bet tie buvę žmogaus geri draugai-arkliai, pagaliau, nusivilė. Nusivilė, gerbiamieji, todėl, kad žmogus nekrepė domės į arklus ir dėl to jų giminė pradėjo nykti. Ir išnyko tiek, kad, pavyzdžiui, New Yorke jau ir su žiburiu sunku arklį srasti. O jei ir surandi, tai jau tik kokį kuiną, kuris naudojamas skudūrų vežiojimui. Nekitaip ir daugelis kitų Amerikos miestų.

Matydami, kad jiems prisieina riestai, arkliai pirmiausia pyko ant Fordo už išradimą važiuojamos mašinos. Pyko ant civilizacijos, gerbiamieji. Pyko-pyko ir galop rimtai susirupino. Kaipgi nesirupinti, kuomet artinasi galas taip pagarsėjusiai gyvulių veislei-arkliams?!...

Arkliai galvojo:

"Nejau mums reikės visai prasišalinti iš šios džiaugsmų, asarų ir vargų pakalnės?! Nejau mašinos mus amžinai palaidos?!"

Diktatoriai pradėjo Antrą Pasaulinį Karą. Nugirdo apie tai arkliai. Nugirdė, nudziugo: "Nors kamais busis dalykas, bet karuose naudojama ir arkliai. Bus mums proga atsigausti!"

Bet, gerbiamieji, ir karas dabar moderniškas: arkliai nepriima. Šiame kare visokias žmonių žudymo mašinas ir generolus vežioja irgi mašinos. Tai ne tie laikai, kaip seniau! Viskas, mat, dabar civilizuo-tame pasauly pasikeitė. Sakysim, kada Napoleonas užėmė Maskvą 1812 metais, tai tik arkliai jį, kaip kokį didžiulį viešpatį, į Kremlių įvežė. Arkliais tuomet ir visas kanuoses vežė. Pasaulis pasikeitė dar ir tuo, kad anais laikais Maskvoje nebuvo komunizmo ir Stalino ilgausio. Pasikeitė dar sykių tuo, kad anais laikais Napoleonas buvo užėmęs Maskvą, o dabar Napoleono pavaduotojas Adolfas Šikelgruberis (tai tokia tikroji Hitlerio pavardė, gerbiamieji) Maskvą matė tik per žiuronus. Nepasikeitė tik vienas dalykas, tai kad naciai, kaip anais laikais francuzai, tais pačiais keliais traukia atgal...

Bet važiuojamos mašinos arba automobiliai neteptos ir nepasertotos nevažiuoja, gerbiamieji. Jų tepimui reikia aliejaus, o traukimui — gazolino. Tačiau aliejus ir gazolinas dabar gerokai sumažėjo, nes jį visoki diktatoriai išplėškino, žudydami nieku nekaltus žmones, griaudami gražius miestus. O kad tą stoką kiek atsteigus — pradedama aliejų ir gazoliną branginti ir tauptyti. Tas tepalas ir gazolinas netrukus laisvai bus galima naudoti tik karo reikals, o paprastiesiems piliečiams, važinėjan-tiems automobiliais, bus pasakytą "išauš!" Arba, gerbiamieji, aliejus ir gazolino ir už auksinius pinigus negausite gauti.

To dar negana. Automobilai yra poniškas padaras: jie nenori važiuoti ant kietų ratų, nes kietais ratais važiuojant labai kratosi. Kratosi, kaip koks nacinis žiemos šalčio ištiktas Rusijos "pusčiuose". Todėl automobilių ratus reikia apmauti guminiiais batus, arba guminėmis šonimis. Tuomet juose gera važiuoti: tik liumpsi ir supasi-supasi! Bet kadangi ir guma jau baigia-ma supleskinti karo laukuose, tai eiliniams piliečiams draudžiama guminius ratus pirkti. Jei netikite, gerbiamieji — pabandykite: ir už geriausius pinigus negausite!

"Sunaudokite senus guminius ratus ir užriestas kriukis!" — sakoma,

Tiesa, naudotų guminių ratų dar yra ir jų galima nusipirkti už popierinius pinigus. Bet juk guma, tai tik guma: ji pagyvena, patarnauja žmogaus pasismagini-mams — pagaliau "pukšt!" ir sudiev asarų ir džiaugsmų pasauli! Todel, išrodo, kad netrukus automobiliams pritruks guminių ratų. Ką tada darysite automobilių savininkai piliečiai?! Jusų automobiliai stovės surudiję garažuose, o jūs čulpausite aplinkų ir, varvindami seilę, prisiminsite, kokius gerus laikus turėjote išvažiuodami į pajūrį, kur nors į mišką, pievą ar atos-togų.

Dėl šitokių ekonomiškų ir moderniškų permąjū piliečiai jau pradeda nerimti. Bet, gerbiamieji, nereikia per daug nusimin-ti. Juk dar ne visi arkliai šį pasaulį ap-leido. Dar yra pasilikusių labai gerų ir darbščių šyvių, bėrių, juodžių ir kitokių spalvų musų gerųjų draugų ukiuose. Jie galės mums patarnauti. Tik... reikės juos atspirašyti už pirmesnį jų giminės įžeidimą. Be atspirašymo neapsieisime. Nes, kaip tenka patirti, arkliai pasiputė ir jau sako:

"Sugrįšta musų gdynė! Ašeina tie laikai, kada žmogus turės nusilenkti prieš paniekintus arklus ir prašyti musų pagalbos. Šiuo syk ir mes busime gudresni. Mes pareikalavime žmonių, kad jie niekad daugiau mus nepaniekintų. Pareika-lavusime taipgi, kad jie mus geriau užlaikytų, negu užlaikė musų protėvius ir mus pir-miau. Jie turės mus geriau šerti ir geriau pakaustyti. Lai gyvuoja arkliai! Ateina arklių gdynė!"

Tai ir šė jums, moderniškų gdynės piliečiai!

Ką turėsime daryti? Reikės arklių atspirašyti. Juk namie visą laiką negalėsi-me išsėdėti arba šimtus mylių pėkščiomis eiti. Vadinas, gerbiamieji, turėsime nusilenkti prieš arklus ir jų giminę atgaivin-ti.

Sakau, tai ko susilaukėme! O vis tai dėl tų diktatorių, kurie pradėjo šį karą. Nes jei jie nebūtų pradėję karo, argi mums reiktų dabar dejuoti dėl stokos aliejaus, gazolino ir guminių ratų?! Argi reiktų nusilenkti prieš arklus?! Jei ne tie pat-rakėliai-diktatoriai, mes garbintume auto-mobilių išradėją Fordą, važinėtuome gra-ziuose automobiliuose, švilpautume ir tiek! Bet dabar?.. Ak, tie diktatoriai! Keiks juos visa civilizacija, keiks! O jei kas ir nekeiks, tai ir nedėkos už karo pradėjimą. Diktatoriams, aišku, galės padėkoti tik arkliai, nes tik karo dėka sugrįšta arklių g-dynė. PRANAS EIMUTIS.

Lietuvos Likimas

Ak, tu tėvyne musų!...

Kodel tu per amžius kenti sopulius nuo savo išlaukinių priešų?! Kodel per amžius brutališki kaimynai Tave puola?! Kodel jie Tavo turtus plėšia, Tavo vaikus pavergia, Tėvyne musų?! Kodel jie suriša rankas ir kojas sunų ir dukterų Tavo, kad jie negalėtų laisvai vaikščioti, laisvai dirbti, laisvai kalbėti?! Kodel Tavo laukuose ir kaimuose nesigirdi mėgiamų dainų, o girdisi tik priešo daina: "Deuchland uber alles" ir "Drang nach Osten"?! Kodel žir-rūs priešai atima iš Tavo vaikų maisą, ku-mes Tavo vaikai badauja, iš bado miršta, o priešas lėbąja ir Tavo maistu tunka?! Kodel jie atima iš Tavo vaikų drabužius ir visokį aprangą, o Tavo vaikai šalty vaikš-čioja basi ir pusnuogiai?!

Ak, Tėvyne musų!...

Nors Tavo vaikai ramūs, niekam nieku nenusikalte; nors jie yra darbštas, mylinti laisvę ir taiką, bet kodelgi jiems reik-ia tokias kančias kentėti?!

Ak, Tėvyne musų!...

Kur dingo Tavo senovės galinga praeitis? Kodel Tu šiandien neturi Vytauto, Gedimino, Kęstučio ir kitų savo garbingų ir galingų sunų?! Kur dingo vaidylos, val-delutės, krivių-krivačiai? Tavo?! Kur Tavo Bałtų jūrų deivės, saugojusios jūrų pak-raščius?! Kur Tavo rustusis Dievas Per-kunas?! Kodel jis netrenkia į priešus Ta-vo?! Kur tas bibliškas Dievas, kuris pa-sakė, kad be jo valios "nej plaukas žmogui nuo galvos nenukris"?!

Ak, Tėvyne musų!...

Tavo praeitis dingo ukanose. Mes Ta-vo didingąją praeitį prisimename tik vai-dentuvėje. Šiandien, Tu Tėvyne, esi bejie-gė, bespekė. Šiandien Tavo vaikai par-

blokšti verkia. Tavo giriose šimtmetiniai aržuoliai, šakas nulenkę, liudi, o pušys liud-nas melodijas ošia...

Ak, Tėvyne musų!...

Kur buvo Tavo protėvių namai staty-ti, dabar ten rikso griuvėsių kruvos. Tavo miestų lygios išgrįstos gatvės Tavo vaikų krauju aplaistytos. Tose gatvėse išrausta gilios duobės bombų ir granatų. Tavo gra-ziuose miškuose priešas kulkomis naikina žvėrelius ar išveja juos iš ramios prieglau-dos ir pastogės. Tavo paukščius, kurie skraidė ir linksmi čilbėjo, pakeitė priešų staugianti bombanešiai.

Ak, Tėvyne musų!...

Argi Tavo vaikų nekaltas kraujas neišsaks atkeršijimo, Tėvyne musų?! Tavo vaikai ištremiti į tolimus šiaurryčius ir to-limus vakarus. O jūs, musų senosios moti-nos žilagalvės, ar jusų širdys, krauju pas-riuvę, gailesčiu neplyšta? Juk vėl matot ir kenčiat plėšikų-žmogūdžių neapsakomas baisenybes. Mes, jusų vaikai, išsiskleidę po platųjį pasaulį; išsiskleidę dėl to, kad per šimtmečius nuožmęs grobikai-kaimynai musų Tėvyne ir mus vergino.

O, Tėvyne musų, kodel aš Tave ap-leidau?! Kodel Tave apleido ir kiti Tavo su-nūs ir dukterys? A, ne delto, kad mes Tau nebūtuome naudingi! Ne delto, kad mes Tave nebūtuome mylėję! Delto, kad mus visus žiaurusis priešas persekiojo. Todėl mės eįome į platųjį pasaulį sau laimės ir laisvės įieškoti, Tėvyne musų! Vieni Tavo vaikų svetur gyvena tik laikinai, o kiti — prisiglaudę svetimuose kraštuose amžinai. Bet musų visų širdys ir mintys visuomet ir visuomet su Tavim, o Tėvyne musų!

J. A. KAZLAUSKAS.

Vilnius Lietuvai

"CONTEMPORARY Europe. A Study of National, International, Economic and Cultural Trends". Šitokiu pavadi-nimu išleista kolektyvinis veikalas, kurį re-dagavo lietuviams žinomas Joseph S. Roucek. Išleistas pas D. Van Nostrand Co. Ltd., 1941 m.

Tos knygos pusl. 31 pasakyta, kad Vo-kietija planavusi kontroliuoti ir obsorbuoti mažas Pabaltės tautas: lietuvius, latvius ir estus.

Kas liečia Lietuvos-Lenkijos ginčą dėl Vilnios, autorius sako, kad sprendžiamas faktorius buvęs: Želigozskio karinė Vilni-jos okupacija spalio mėn. 1920 m.

Skyriuje apie Lenkiją pasakyta, kad lenkai patys buvę spaudžiami 150 metų, turėję suprasti, kad nesunaikinama ir ne-asimiliuojama rasinė mažuma yra silpnu-mo šaltinis bent kokiai valstybei. Ten pat pastebėta, kad senoji Lenkijos monarchija amžiais stengėsi, tarp kitų tautų, asimiliuo-ti ir lietuvius. Esą tik tautinis entuziaz-mas ir ambicija teinspiravusi Lenkijos va-dus jį išplėsti savo sienas ir užimti dides-les, nenųk tautybės, vienetos su pagrindi-niais kalbos, tikėjimo bei kultūros skirtu-mais.

Minimoj knygoj ilgas skyrius pašvės-

If An Apply From That Tree!

By AREJAS VITKAUSKAS

Išspausdinta pirmame pusl. "Appleland News", Yakima, Washington.

Straw on roof and stone at doorstep,
Tiny windows under trees,
Age around and sacred silence —
Only bothered by the bees.

There my boyhood, from the city,
With the apples, healthy grew.
There I sang and climbed the fences,
Strolled barefooted in a dew.

There my Grannies, white-haired angels,
Treated me with milk and bread.
There I wondered what's in heaven?
There my first books loudly read.

Now no one will pick me apples...
(Angels are in heaven now...) —
In the cities, fiercely striving
For my bread today I bow.

Ah, if only one of angels!
If I had fruit from that tree! —
I'd refind my ideals,
My belief, my hope, my glee!
No... The angels aren't returning,
Nor my happy childhood days.
Sorrrows in the heart, slow burning,
Sadden, blurring sights of ways.

tas Pabaltės valstybėms. Jame daug viet-os pašvėsta ir Lietuvai. Jame suninėta Lietuvos plotas, gyventojai, kalba. Kon-statuojama, kad lietuviai praeity niekada nebuvę kryžiuočių valdomi. Suninėta, kad Lietuva buvusi praeity energingų kuni-gaikščių vadovaujama ir išplėtusi savo ri-bas nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Pradžio-jė Lietuvos-Lenkų unijos lietuviai joje do-minavę.

Tame knygos skyriuje aprašyta pas-kutinių laikų Lietuvos istorijos raida, bu-tent: Lietuva po rusais, spaudos draudimo laikotarpis, tikėjimo persekiojimas, vokie-čių okupacija Didžiojo Karo metu, lietuvių veikla Lietuvoje ir užsieny karo metu, ne-priklausomybės kovos, ginčas su Lenkija dėl Vilniaus skurto, Klaipėdos reikalai, Lie-tuvos tvarkymasis po perversmo 1920 m. Tame skyriuje patiekiami medžiagos ma-žumų klausimu, Lietuvos užsienių politikos, ekonominės raidos, prekybos, kultūros, re-ligijos, švietimo ir kitais klausimais.

Aprašyta Klaipėdos netekimas, paktai su Sovietais, Vilniaus sugražinimas, Lie-tuvos okupacija ir sovietizacija. Knygos sky-rius baigiamas šitaip: "Tiktai du dešimt-mečiu laisvės, bet kokia padaryta pažanga: teritorijose su gyventojais, kurie nukentė-jo nuo karo, surkurta pastovios valstybės. Jos pirmo eilėn buvo žemės ūkio kraštai, bet niekas niekada nekvestijonavo jų gyv-ybingumo, kaip tai yra buvę su Austrija. Ne daugelis valstybių gali parodyti tokį re-kordą žemės ūkio bei pramonės išplėtime ir kultūros išvystyme". L. P. W.

Kalnų Imtynės

(KABARDINŲ PASAKA*)

TAI atsitiko labai senai. Tuomet žemė-je nebuvo dar nė vieno žmogaus. Žmonių vietoje gyveno kalnai, kurie jautė, mylėjo, draugavo, linksminosi ir vienas ki-to nekentė. Nepaprasti tai buvo sutvėri-mai. Jiems mylint ar pykstant, drebėjo žemė, ugnis stulpais kilo į dangų, jūros kil-nojosi iš vietos į vietą ir net pati saulė krupčiojo.

Daug tada buvo kalnų. Ir visi buvo gražūs. Tačiau gražiausiais skaitėsi Šatas ir Tau, sunūs galingo Kaukazo. Jų viršu-nės siekė pačius debesis. Kiekvieną tekan-čią saulę jie pasveikindavo. Didžiavosi Kaukazos savo sunais. Didžiavosi-jais ir visa apielinkė. Jie buvo geri, malonūs ir mokėjo dainų, kurių nemokėjo kiti kalnai.

Abudu kalnai tarp savęs geri draugai. Jie draugavo jau daug tukstančių metų. Butų jie dar ilgiau draugavę, jei ne gražio-ji Mašuka, kurią Šatas ir Tau pamylėjo.

Graži buvo Mašuka. Labai graži! Bet ir pamilusių ją kalnų pavydas buvo didelis. Šatas ir Tau sustojo vienas prieš kitą, kaip du žvėrys. Del jų pykčio žemė pra-dėjo drebėti, uolose suliepsnojo ugnis, o du-mai aptemdė dangų. Kiti kalnai iš pradžių tik juokėsi. Bet vėliau milžinų piktis jiems įkyrėjo ir jie tarė Kaukazi:

"Seni, suvaldyk tu savo vaikus! Del jų nesantaikos štai mums nei saulė nebesvie-čia, nei ramybės nėra".

"Gera!" — pasakė Kaukazaras ir pra-dėjo galvoti, ką čia padarius. Galvojo die-ną, galvojo kitą. Galvojo penkis šimtus metų. Ir sugalvojo.

"Vaikai! — jis kreipėsi į Šatą ir Tau. — Jūs abudu mylite Mašuką. Bet Mašu-ka gali priklausyti tik vienam. Todel eikite imtynių. Kuris nugalės — Mašuka bus to, o nugalėtasis turės pasitraukti ir neketi daugiau jokio trukšmo".

Abudu kalnai su tėvo sprendimu suti-ko. Jie išėjo į Kابدarą ir sustojo vienas prieš kitą, pykčiu ir pavydu netverdami. Jiedu alsavo dumais su siera. Kai jie gniaužė kumštis — atrodė, kad šimtai per-kunų trunkos. Ir taj del to, kad jų širdys buvo šaltos ir kad jie patys užsimiršo, kas esą.

Kovą pradėjo Tau. Dailus, bet galingas, jis puolė Šatą, kaip audra. Šatas sudrebėjo, o karta sudrebėjo ir visi kalnai — smugis buvo negirdėtai smarkus. Tačiau Šatas išlaikė. Jis apėmė Tau rankomis, o Tau apėmė rankomis jį, ir abudu pradėjo bandyti įjegas.

Baisus buvo tas įgegų bandymas! La-bai baisus! Žemė virpėjo, kaip medžio la-

* Nuo Kaukazo kalnų guburio į šiaurę yra Kabardos aukštuma. Tai 9800 keturkampių kilo-metrų kalnuotas žemės plotas. Čia gyvena gimi-ninga čerkesams kabardinų tautelė, turinti savo-tiška kultūra, audringa praeitį ir daugybę gražių pasakojimų apie dailų pradiją ir gyvenimą. Ka-bardinų dabar priskaitoma tik apie 100,000.

** Upė Kaukazo kalnuose.

pas. Abudu kalnai buvo galingi. Jie emė-si visą šimtą metų ir vis veltui. Ir tik šim-tui metų praslinkus — vienas pradėjo ilti. Tai buvo Šatas.

"Bet Mašukos tu vistiek negausi!" — šaukė jis.

"Nesirupink!" — juokėsi Tau.

Tas juokas buvo skardus, kaip Tere-ko*) upės šniokšlys. Ir tas juokas Šatą iš-metė iš pusiausvyros. Jis pagriebė kardą ir netikėtai kirto Tau į galvą.

Tai buvo nepaprastai smarkus smu-gis! Žemė tris kartus apsvirtė per galvą. Tukstančiai uolų atitruko ir nuriedėjo į ju-rą. Vandens susiubavo. Ir net saulė, ku-ris yra įpratusi į viską žiūrėti, neiškentė: ji rankomis užsidengė veidą ir pradėjo verk-ti.

Tau krito. Jis krito, šūripiu dejuoda-mas, perskilęs į penkias dalis. Šatas nuga-lėjo.

Tačiau Mašukos jis negavo. Mašuka atėjo į Kابدarą pas negyvą Tau ir šalia jo sustingo. Ji mylėjo Tau ir iš gailėsčio pa-virtu akmeniui. Suakmenėjo ir Šatas, nes jis pamatė savo nesuvaldomo pykčio vaisių-tą patį akmyknį, kai krito Tau. Jis persigando.

Persigando ir visi kiti kalnai, kad jų tarpe atsirado vienas, kuris pakėlė kardą prieš savo brolių. Jie sukiubo, parimo ir paliko rymoti iki pasaulio galo, apmirę, šal-ti, nejautrus...

Nuo to laiko praslinko daug tukstan-čių metų. Šato galvą padengė sniegas ir ledai. Sniegas ir ledai papuošė ir kitus kal-nus. Jie teberymo. Ir tik vieną kartą me-tuose jie pajunta gyvybės šešėlį ir pradeda verk-ti. O jų asaros patvindo tarpkalnių upokšnius, kurie teka, griaudami uolas, į plačiąsias juras.

Šaipokas

BIZNIS VISUOMET

Ant mirties patalo gulėjo Joselis, ne-blogai pasiturintis biznizeris. Jau nebuvo vilties jam iš mirties masrų išsiskuti. Prie jo lovos stovėjo visa šeima: pati, trys sunūs ir dvi dukterys. Stovėjo ir kalbėjo "Kadiš" — paskutinę maldą už mirštantįjį. Pagaliau Joselio pati, Sorė, prisilenkė prie mirštančiojo ir paklausė:

"Joseli, ar tu girdi mus? Mes čia sto-vime ir meldžiamės už tave. Ar tu girdi?" Joselis sunkiai atsakė "girdžiui" ir pra-dėjo klausinėti:

"O ar musų vyriausias sunus Joselis čia?!"

"Taip!" — atsakė žmona.

"O musų antras sunus Maušius ar čia?!"

"Taip, mano brangusis!"

"O musų jauniausias sunus Abraomas ar čia?!"

"Taip, mano mielasis!"

"O musų vyriausia duktė Sorė ar čia?!"

"Taip ir ji čia stovi!"

"O musų jauniausia duktė Kainė ar čia?!"

"Taip! Mes visi čia susirinke!"

Mirštantysis skaudžiai sudejavo, var-gais-negalais atsisėdo lovoje ir suuko:

"Jei jūs visi čia susirinke, tai, po šimts velnių, kasgi dabar prižiuri musų krautu-ve?!"

— O —

LAIKE MANIEVRŲ

Praeitą vasarą Tennessee valstijoje bu-vo Amerikos kariuomenės manievr'ai. O ma-nievrai, žinote, jau veik kaip ir tikras ka-ras: naudojama visoki karo ginklai, viso-kios strategijos. Vieni laimi, kiti pralaimi, vieni kitus "užmuša", "nelaisvėn" paima ir tt.

Laikė tų manievrų viena ponis priva-ziaivo automobiliu prie tilto, pertiesto per Tennessee upę. Privažiuavus, pamatė ten sto-ventį kareivį, kuris saugojo tiltą ir pamatęs atvažiuojančią ponį suuko:

"Sustok!"

Ponis sustojo ir nustebusi paklausė: "Kame dalykas?!"

"Tamsta negali pervaziuoti per šį til-tą!" — griežtai atsakė kariškis.

"Kodel?!" — paklausė ponis.

"Todel, kad šis tiltas suardytas!" — atsakė kariškis ir pasisuko į kitą pusę.

Tuo tarpu į tą pat vietą atėjo kitas ka-reivis. Jį pamačius ponis paklausė:

"Kas čia darosi? Kodel mane neleidžia per šį tiltą pervaziuoti, kuomet jis sveikutė-lis?!"

Kareivis atsakė:

"Poniute, neklauskite manęs, nes aš jau trys dienos esu užmuštas!..."

SLA Reikalai ir Veikla

Norwood, Mass.

Iš SLA 131 kp. susirinkimo

SLA 131 kp. metinis susirinkimas įvyko sausio 6 d., 1942 m.

Finansų sekretorius nusiskundė, kad narių nesilankymas į susirinkimus sudaro daug sunkaus ir nereikalingo jam darbo. Pavyzdžiui, po kožno susirinkimo pasilieka bent keliolika narių skolingų Centrui už du ir tris mėnesius, todėl sekretorius turi vaikščioti į jų namus, pas kai kurį net po du kartus iki iškollektuoja mokesčius, kad jie nebūtų suspenduoti. Atsitinka net taip, kad mokesčių blankas buna jau pagamintų siuntimui į Centrą, tik tada atneša duokles ir išmėtinėja, kodėl sekretorius neatėjo pas jį antrą kartą. Tada sekretorius turi perrašyti blankas iš naujo dėl jo vieno pavėlavimo.

Sekretorius pareiškė, kad jis daugiau netarnaus ir kadangi niekas kitas neapsiėmė, tai apsvaarsčius prieta prie išvados ir vienbalsiai tapo nutarta, kad visi nariai privalo užsimokėti mėnesines duokles susirinkime. Ateity sekretorius neis į narių namus kolektuoti mėnesinių duoklių. Sekretorius priims nuo narių pinigų bėgy 10 dienų po susirinkimo, kurie negalės atvykti į susirinkimą.

Nė vienas narys skolingi už 3 mėnesius, sekretorius parašys jiems laiškus, kad jie sekantiame susirinkime užsimokėtų mėnesines duokles ir lėšas už sąrašą laiško.

Nutarta surengti metinį bankietą su įžanga \$1.00. Visi nariai privalo dalyvauti. Kurie nedalyvaus, tai vistiek turės užsimokėti \$1.00. Toj vietoj tapo vienbalsiai atsakta ekstra mokestys į kuopos išdą \$0.25, kuriuos praicity nariai mokėjo. Į rengimo komisiją įėjo: M. Dulke, A. Paškevičius ir P. Mučinskas.

New Kensington, Pa.

SLA 192 kuopos nariai

SLA 192 kp. susirinkimas įvyks kovo 8 d., Slavų Sokolų svetainėje, 1136 — 4th Ave., New Kensington, Pa. Duokles pradės imti 1 val. popiet, o susirinkimas, kaip ir visada, prasidės 2 val. popiet.

Todel gerbiamieji nariai ir narės malonėkite visi atsilankyti į viršminėtą susirinkimą, nes turėsime daug svarbių dalykų aptarti. Taipgi užsimokėkite duokles, kad nebutumet suspenduoti, o vėliau nepadarytumet daug nemalonumo sau, kuopai ir Centru. Gerbiamieji nariai: neužmirškite savo pareigų — jei kur žinot naujų kandidatų, tai paaukokite kokią valandą kitą ir pakalbinkit, kad prisirašytų prie SLA 192 kp., nes mūsų organizacijai — J. Svipai ir J. Sakalauskas — jau, matyti, pavargo bevažinėdami ir kalbindami naujus kandidatus. Dabar jau beveik paliko tik J. Svipui visas organizatoriaus darbas, nes J. Sakalauskas mažai gali išeiti iš namų. Aš manau, kad visi nariai ir narės gerai žinot: J. Sakalauskas turi ligonę namuose, t. y. jo moteris jau ilgą laiką kaip serga. Žinote, gerbiamieji, ligoniu yra sunku, bet prie ligonio dar sunkiau. Mes visi SLA nariai ir narės velijam, kiek mes turim mūsų kuopoj ligoniu, višiemis greitai pasveiktį ir vėl darbuotis visiems kartu.

Išimtykite, kad po susirinkimo vėl turėsime parengimą su pamarginimais. Bus "Bingo party". Komisija jau rūpinasi su praisų laimėjimui. Komisijoj yra šie: U. Glotnis, B. Petraitienė ir A. Glotnis. Tai visi nariai ir narės, o taipgi ir apilinkės lietuviai, maži ir dideli, visi malonėkite atsilankyti į newkensingtoniečių rengimą. Aš klia-

dos nepadarysiu, užtikrinu, kad visi busite patenkinti. Parengimas prasidės apie 7 val. vakare.

Dar kartą kviečiam visus atsilankyti.

Iz. Ivoškienė, SLA 192 kp. koresp.

Norwood, Mass.

SLA 131 kuopa rengia vakarienę ir prakalbą

SLA 131 kuopa rengia vakarienę ir prakalbą sekmdienį, kovo 8 d., Lietuvių svet., 13 St. George Ave., Norwood, Mass. Prakalbos prasidės 4 val. popiet, o vakarienė — 6 val. vakare. Į prakalbą įžanga vienas dolielis.

Kalbės SLA 2 apskričio organizatorius A. J. Namaksy ir SLA Sveikatos Komisijos narys dr. D. Pilka. Prakalbos įvyks apatinėje svetainėje ir durs bus atdaros nuo 1 val. popiet.

Kviečiame visus vietinius ir apilinkės SLA narius, o taipgi ir geros valios lietuvius skaitlingai dalyvauti prakalbose ir vakarienėje. Patarškite ir savo draugams atsilankyti. Patrusios gospadinės stropiai rengiasi prigaminti įvairių ir skaniausių valgių sveičioms pavaisinti. Užtikriname, kad atsilankiusieji busite pilnai patenkinti.

Rengimo Komisija.

Brooklyn, N. Y.

Gražus SLA 152 kuopos parengimas

Vasario 14 d., A. Daukanto svetainėje, Jamaica, L. I. N. Y., SLA 152 kp. rengė savo metinę vakarienę, kuri pavyko visais žvilgsniais. Be skandinavų vakarienės ir gėrimų, buvo kalbų ir dainų programos. Dainų programų išpildė tos pačios kuopos narė plė V. Tamkiutė ir E. Rokus, sudainuodamos keletą gražių duetų. Joms akompanavo L. Antanavičienė. Kalbas pasakė ištisa eilė dalyvių: J. Jurevičius, J. Steponavičius, A. Kulas, M. Svingle, A. Antanavičius, A. Zilinskas, S. Srazdas, F. Stankunas, M. Mitakienė, O. Jakštienė, V. Osi-pauskas. Taipgi kalbėjo SLA sekret. dr. M. J. Vinikas ir Tėvynės red. P. Bajoras. Programą vedė broilis A. Lukoševičius. Publikos buvo per 150.

Reikia pasakyti, kad ši kuopa yra gana maža, bet iš buvusio parengimo išrodo, kad yra labai darbšti, nes tokių skaitlingų vakarienę surengti gali tik energingai veikiantis SLA darbuotojai. Teko nugarstti, kad tikiečių platinimu daugiau įsijausiai pasidarbovo brolis Jurevičius, kuris vienas išpardavęs virš 70 tikietų.

Linkėtina šiai kuopaj ir toliau taip pasekmingas pramogas surengti.

Buvęs.

Suring Valley, Ill.

Pranešimas SLA 274 kuopos nariams

Po pereikaitymo protokolo, SLA 274 kp. susirinkime vasario 8 d. ir komisijoms išdavus raportus, buvo pakelta klausimas kaslink aukų del Amerikos Raudonojo Kryžiaus. Po ilgų pasitarimų ir po pareiškimų skirtingų nuomonų, nutarta padaryti kolektą tarpe narių. Nors susirinkime dalyvavo nedaug narių, bet aukų surinkta \$3.10. Aukos pridutos Raudonojo Kryžiaus komitetui.

Po to buvo apkalbama apie svetainę, kurioje laikoma SLA 274 kp. susirinkimai per daug metų. Kadangi minimos svetainės savininkai apleido savo būznį ir su stalais bei kečėmis išsikraustė, tai nutar-ta su susirinkimais persikelti į šv. Onos parapijos svetainę. Sekantis SLA 274 kp. susirinkimas įvyks minimoje svetainėje, kovo 8 d., priprastu laiku. Todel kviečiame visus

mūsų kuopos narius skaitlingai į minimą susirinkimą atsilankyti ir jei kas turėsite iš savo šeimos kandidatų prisirašymui prie mūsų kuopos, tai malonėkite juos atsivesti į minimą susirinkimą. O kurie nariai nesate užsimokėję duoklių, tai ateiškite į sekantį susirinkimą ir užsimokėkite, kad neliktumet suspenduoti.

A. Martinaitis, SLA 274 kp. pirm.

Buffalo, N. Y.

Pavykęs parengimas

SLA 304 kp. ir LDS 23 kp. narės pasidarbovo, surengdamos "card party" vasario 15 d. Parengimas įvyko Croation Hall. Zmonių atsilankė nevisai mažai. Pelno padaryta \$59.56 ir visi pinigai perduoti Amerikos Raudonajam Kryžiui.

Šios pramogos rengėjos dėkoja visiems, kurie dalyvavo tame parengime. Taipgi ačiū ir tiems, kurie prisidėjo su aukomis.

Koresp.

Manville, N. J.

SLA nariai išrinkti į svarbias valdiskas vietas

Smagu pažymėti, kad šio miestelio lietuviai, SLA nariai, lošia svarbią rolę politikoje. Pastaruoju laiku buvo rinkiami pareigūnai į įvairias miestelio vietas. Tarpe išrinktųjų yra ir mūsų organizacijos du nariai: Jonas ir Tamas Makauskai (Mack). Jonas Makauskas, Antano Makausko sunus, išrinktas kauselmanu, o Tamas išrinktas prezidentu Board of Education.

Linkiu mūsų broliams geriausio pasisekimo tose pareigose. Linkime taipgi, kad jų pavyzdžiu pasektų ir kiti mūsų nariai įvairiose kolonijose.

Koresp.

Cleveland, Ohio

Iš SLA 14 kp. susirinkimo

SLA 14 kuopos susirinkimas buvo vasario 3 d., Lietuvių svetainėje. Narių atsilankė gražus būrelis.

Buvo išduotas ligoniu lankytojų raportas. Buve du ligoniai. Vienas jau atsimaldavo.

Toliau buvo raportas baltiaus rengimo komisijos. Jonas Brazauskas išdėstė baltiaus eigą ir jo svarbą, ir kad yra visų narių pareiga atsilankyti, tuomet bus ir pasekmės.

Nutarta rengti pikniką ir išrinkta trys nariai į komisiją. Taipgi tapo išrinkta komisija del sekamo SLA seimo inėjimų paruosimo: J. Brazauskas, G. Šlekys ir J. P. Yuraitis.

Nuspresta, kad seimo delegatų rinkimaj ir balsavimą į Centro valdybą įvykinti balandžio mėn. susirinkime.

Sekantis susirinkimas bus kovo 3 d. Narių užduotis atsilankyti, o ypač nepamirškite prisirašyti prie balandžio mėn. balsavimų.

Bankietas
Vasario 7 d., Lietuvių svetainėje buvo SLA 14 kp. baltiaus priėmimui naujų narių ir sukaktuvės 40 metų kuopos gavime carterio. Kuopa gyvuoją jau suvirš 50 metų. Į vakarienę atsilankė apie 100 narių. Svečiai pasipuoshė gomis gėlėmis, suteiktomis per kuopą. Išvaizda ir upas susirinkusių buvo linksmas, malonus ir šeimyniškas. Buvo pasakyta atatinamos trumpos prakalbos. Visi buvo užganėdinti. Po vakarienos prasidėjo šokiai, ir svečiai linksminosi iki po vidurnakčio. Pokieilis buvo pasekmingas ir atliko pelno. Garbė mūsų narėms gospadinėms ir komisijai, kurie nenulistanciai dar-bavosi. Tai yra: J. Brazauskas, J. Polteris ir J. Vilkinskas. Ačiū dalyviams, kurie atsilankė ir visi buvo užga-

nėdinti. Malonėkite dalyvauti visuose mūsų parengimuose ir visi busite pagerbti.

Ačiu.

J. P. Yuraitis, koresp.

Herrin, Pa.

SLA 181 kp. valdyba

Į SLA 181 kp. valdybą šiemis metams išrinkta šie kuopos veikėjai: pirm. J. Lenkūtis, vice pirm. C. Lapinskas, fin. sekr. I. Simokienė, užrašų sekr. M. Rava-itienė, išdin. J. Aiman, išdo globėjai I. Petrauskas ir U. Lenkūtienė, organiz. M. Rava-itienė.

Mūsų kuopos nariai yra gerame stovy ir kuopa darbuojasi sulig savo geriausių iš-galių. Pereitą metą turėjome kelis parengimus, kurie gerai pavyko.

Ligoniu buvo mažai. Į Centrą per ištisą metą sumokėjome \$515.32. Iš Centro mūsų kuopos nariams ligoje pa-salpu išmokėta \$48.00. Centru liko \$467.32.

Laike SLA Trečio Vajaus naujų narių prirašėme 11. Pagal mūsų nedidelę koloniją, tai labai gerai. Mūsų mieste gyvuoją ir kitų dviejų susi-venijimų kuopos.

Pastaruoju laiku mūsų kuopa sumažėjo dviem nariais: a. a. M. Lapinskiene numirė vasario 7 d., o mūsų jaunuolius Juozas Ravaitis pašauktas atgal į karinę tarnybą.

Dabartinis laiku mūsų miesto lietuviai organizuojasi, iš-sirinkdami komitetus iš visų organizacijų po tris atstovus visuomeniskam veikimui laike šio karo. Visas pelnas bus skiriamas Amerikos Raudonajam Kryžiui.

I. Simokienė, sekr.

Lowell, Mass.

Serga SLA 173 kuopos veiklys nariai

Pastaruoju laiku serga S. L. A. 173 kp. šie nariai: S. Kundrotas serga po operacijos. Jau sveiksta. Serga SLA 173 kp. protokolų sekr. R. Zdanavičienė. Taipgi serga Jonas Slaičiūnas, kuris neteko dešinies rankos piršto.

Galja visų sergančiųjų, nes visi yra mūsų kuopos veikėjai. Linkiu jiems greito pasveikimo.

SLA 173 Kp. Narys.

Chicago, Ill.

A. a. Marijona Pokšienė, SLA 63 kuopos narė

A. a. Marijona Pokšienė (po tėvais Česniutė), SLA 63 kp. narė su šiuo pasauliu atsiskyrė vasario 18 d., šiais metais, sulaukus 45 metus amžiaus. Velionė buvo gimus Lietuvoje, Vilniaus rėd., Svenčionių apskrity, Tvereciaus parapijoje, Vilielių kaime. Amerikoje išgyveno 29 metus. Palaidota vasario 21 d. su bažnytinėmis apeigomis šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. M. Pokšienė į Ameriką atvyko budamas vos 16 metų amžiaus. Atvyko pas savo seserį a. a. P. Pivoronienę, kuri yra mirus 1938 m. Pivorunas yra sutvėręs S. L. A. 63 kp. ir nuo pat sutvėrimo a. a. M. Pokšienė priklausė prie mūsų kuopos. Buvo pavyzdinga narė, nes daug pasidarbovo kuopos, labiau ir kitose lietuvii draugijose.

A. a. M. Česniutė, budama pavyzdinga mergina, prieš 24 metus už vyrą sau pasirinko savo parapijos ir kaimo jaunikaitį Bronių Pokštį, su kuriuo gražiai ir pavyzdingai gyveno, išaugindami gražią šeimyną: sunų Bronislova, kuris yra jau 20 metų amžiaus, dukterį Ciciiją, kuri randasi šv. Kazimiero kongregacijoje, ir dar vieną dukterį, kuri yra vos pustrėčių metų amžiaus.

A. a. M. Pokšienė buvo visų mylima ir gerbiama ir todėl į jos laidotuves susirinko labai daug žmonių, atiduoti paskutinį patarnavimą ir atsisveikinti su savo mylima drauge. Į kapines palvėdėjo daug žmonių, kurie važiuo 100 automobilių. Palydovų bu-

vo atsilankusių ir iš tolinių kolonijų: sesers dukterė B. Pivoronaitė iš Long Island, N. Y., kuri yra lankiusi Columbia universitetą ir dabar užima svarbią vietą; pusseserė Elena Drabota iš Toronto, Canada. Pastaroji mums papasakojo daug įspūdžių iš įvykių 1914—1918 metais Lietuvoje, nes per du metus ji gyveno karo fronte. Iš Rockfordo, Ill., D. Misevičius su visa šeima. Laidotuvėse dalyvavo daug vietinių ir giminių.

A. a. M. Pokšienė dideliame nuliudime paliko vyrą, sunų Bronislova, dvi dukteris, brolių A. Čalną, seserį E. Pivoronienę su šeima, gėdę A. Pivoroną su šeima, pusseserę E. Drabotą su šeima ir daug kitų giminių bei draugų.

Lai buna jai lengva šios šalies šalioji žemelė, o likusiai šeimai SLA 63 kuopos nariai reikiška širdingą užuojautą šioje liudnoje valandoje.

A. Laurutanas, SLA 63 kp. sekr.

Pittsburgh, Pa.

SLA 40 kp. pusmetinis raportas už 1941 m.

Pasijusta	Liko
Surinkta: į Centrą: kuopai:	
Liepos \$175.05	\$168.30
Rugp.	175.17
Rugs.	137.21
Spalio	195.30
Lapkr.	168.56
Grud.	174.80
	62.26

Viso \$1,026.09 \$986.83 \$39.26 Ildo globėjos:

Julė Bikinitė, Helen Savaičkienė.

Fork, Pa.

A. a. Juozas Kozičius, SLA 141 kuopos narys

SLA 141 kp. narys Juozas Kozičius su šiuo pasauliu atsiskyrė vasario 13 d. A. a. J. Kozičius išsirgo nuo liepos 21 d., 1935 m. Buvo pagautas vėjo užputimo arba suparal-žiuotas. Nuo susirgimo a. a. J. Kozičius pergyveno labai sunkų laikotarpį: negalėjo save valdyti ir negalėjo kalbėti. Jam buvo sunku, o dar sunkiau jo šeimai. Bet, kaip sakoma, žmogus pripranta vargti, tai ir visas sunkenybes nu-gali.

Velionis dideliame nuliudime paliko savo mylimą žoną, kuri daugiausia rūpinosi prižiūredama sergantį. Taipgi paliko du sunus, tris dukteris ir vieną anuką dviejų mėnesių amžiaus. Dvi dukterys yra vedę. Veronika gyvena Nanti Glo, Pa., o Branislova gyvena San Francisco, Cal. Pastaro-sios vyras tarnauja laivininkystėje ir kadangi pertoli atvykti, tai neatvažiavo į tėvo laidotuves.

A. a. J. Kozičius palaidotas vasario 17 d. su bažnytinėmis apeigomis St. James airių kapinėse. Atidavimui paskutinio patarnavimo susirinko gana didelis burys palydovų. Buvo daug lietuvių ir svetimauciu. SLA 141 kuopa parupimo grabnesnius. Prie velionio karsto buvo sudėta didelis pluostas gyvų gėlių. Gražiausias vainikas buvo nuo dukters iš San Francisco.

Amerikoje velionis išgyveno 40 metų. Iš Lietuvos atvažiavo jaunu budamas. Visą laiką dirbo anglakasyklose. Mirdamas turėjo 59 metus amžiaus. Prie SLA 141 kuopos priklausė nuo 1920 metų. Iš Lietuvos paėjo iš Vilniaus rėd., Nedzingų parapijos. Velionis iš savo pusės giminių neturėjo. Giminių turėjo tik iš savo žmonos pusės: pp. Grabauskai (velionio žmonos sesuo ir jos vyras), kurie taipgi yra SLA 141 kuopos nariai; žmonos pusbrolis Apollitas Simelionis, gyvenęs Rossister, Pa., taipgi SLA narys, kuris su savo šeima pribuvo į laidotuves ir prie grabauskų teikė gražų gėlių vainiką.

Išėkis, mielas drauge Juozai, šios šalies šalioje žemelėje. Neuzilgo ir mes pas tave pribusim.

J. S. Valukas, SLA 141 kp. sekr.

Paterson, N. J.

A. a. Alekas Palulonis, SLA 101 kuopos narys

A. a. Alekas Palulonis su šiuo pasauliu atsiskyrė sausio 13 d. Numirė visai netikėtai. Per naktį išdirbęs Globe Piece Dye Co., grįžo namo — ryte rastas negyvas ant Hillman tiltio.

Velionio kunas buvo pašarvotas ju namuose 89 Holmsan St. Buvo lankomas daugybės lietuvii ir svetimauciu, nes a. a. A. Polulonis buvo malonus buvo žmogus ir su visais gražiai sugyveno. Prie karsto buvo susiusta daug gyvų gėlių. Jų tarpe buvo gyvų gėlių vainikas ir nuo SLA 101 kuopos.

Velionis A. Palulonis šiame krašte išgyveno apie 40 metų. Paėjo iš Kauno rėd. Sausiai apskričio, Urbonų sodžiaus. Dideliame nuliudime paliko savo moterį Morlą, dvj dukteris — Marijoną ir Adėlę ir du sunus — Aleką ir Joną, taipgi ir vieną ženą.

A. a. A. Palulonis buvo laisvų pažiūrų žmogus, todėl palaidotas be bažnytinii apeigų sausio 16 d., Cedar Long kapinėse.

Išėkis, broli Alekai. Dėdės Samo šalioje žemelėje. Lai ta šalioje žemelėje lengvai glosto tau veidą už taip sunkų darbą šiame pasauly ir už išauklėjimą gražios šeimynėlės. O tavo šeimai mes, SLA 101 kp. nariai, reikiškame kodidžiausią užuojautą šioje liudiesio valandoje.

Korespondentas.

E. St. Louis, Ill.

SLA 88 kp. atskaita už 1941 metus

SLA 88 kuopos knygos buvo patikrintos iriskas yra tvarkoje.

Mokesčiai išmokėti į Centrą 1941 metais:

Sausio mėn.	\$96.72
Vasario mėn.	59.85
Kovo mėn.	92.89
Balandžio mėn.	71.23
Gegužio mėn.	83.50
Birželio mėn.	72.89
Liepos mėn.	62.61
Rugpjūčio mėn.	20.37
Rugsėjo mėn.	122.94
Spalio mėn.	76.88
Lapkričio mėn.	50.65
Gruodžio mėn.	82.54
	\$893.07

Pašalpos ir apdraudos nariams išmokėta iš Centro: Onai Žičkienė \$40.00, J. Berzio pašalpa išmokėta Elenai Maskevicienei \$81.00, K. Paulauskui \$5.00, Onai Žičkienei \$44.00. Iš viso pašalpos nariams išmokėta iš Centro \$170.00. J. Berzio apdrauda išmokėta Elenai Maskevicienei \$300.00. Viso pašalpos ir apdraudos išmokėta nariams \$470.00.

P. Shukest, fin. sekr.

Bridgeport, Conn.

SLA 51 kuopos finansinė atskaita nuo sausio 1, 1941 iki gruodžio 31, 1941

Pas išdindinką buvo likusių iš praicity 1940 metų \$25.43 Per metus nariai sumokėjo duoklių \$89.05

Viso pribuvo \$915.21

Į Centrą pasijusta paskirstant šiaip:

Apdraudos	\$392.40
Pašalpos	271.20
Pašalpos lėšoms	60.40
SLA lėšoms	112.77
Našlių ir Našliučių F. 12.12	
Vaičių skyr. mokestys	4.16
	\$915.21

Viso Centran pasijusta \$853.05

Kuopos reikaluose išmokėta:

Valdybos algos už pusę metų \$18.00

Salės renda už susirinkimus 12.00

Sekretoriaus ir išdininko išlaidos už 1940 m. 7.70

Viso išmokėta \$37.70

Centran pasijusta 853.05

Viso išlaidų \$890.75

Iplaukų buvo \$915.21

Išlaidų 890.75

Atėmus išlaidas lieka 24.46

Kuopos pinigų banke randasi \$36.58

SLA 51 kuopos turtas \$61.04

Kuopoje narių yra 61 suaugusių ir 2 vaičių skyr. Trys nariai sirgo ir pašalpos iš Centro aplaikė \$140.00.

A. Sapiega, SLA 51 kp. sekr.

Detroit, Mich.

SLA 200 kp. atskaita už 1941 metus

Apsaugos sumokėta	\$1,029.64
Ligoje pašalpos	317.50
Pašalpos lėšų	6

Commonwealth Of Pennsylvania Insurance Department Harrisburg

April 3, 1941

REGISTERED LETTER

Lithuanian Alliance of America
307 West 30-th Street
New York, New York.

Gentlemen:

The report of the Convention Examination made of the Lithuanian Alliance of America, 307 West 30-th Street, New York, New York, as of December 31, 1940, under the Zone Plan, participated in by the States of New Jersey and Indiana, representing Zones 1 and 4 respectively, has been filed with this office and a certified copy thereof is herewith sent you for the information of your Alliance. Also enclosed is a certified copy of the Regular Examination of your Alliance made under the direction of Examiner P. S. Mumford, which is in complete agreement with the Convention Examination.

The pages of this report are numbered from 1 to 56, inclusive. Your particular attention is directed to the recommendations appearing under the caption "CONCLUSION" on pages 54 and 56. In reply please indicate what action has been taken in connection with these items of recommendation.

For the protection of the Alliance a period of thirty days is allotted for your consideration, and during this period the report will not be considered to be a public document. Within thirty days I must have your acknowledgment of this report and the detailed reply thereto as above, signed by three principal officers.

Very truly yours,

MATTHEW H. TAGGART
Insurance Commissioner

COMMONWEALTH OF PENNSYLVANIA INSURANCE DEPARTMENT

I, MATTHEW H. TAGGART, Insurance Commissioner of the Commonwealth of Pennsylvania, do hereby certify that the attached is a full, true and correct copy of the Report of Examination, made as of December 31, 1940, of the LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA, located at New York, New York, as the same appears of record and remains on file with this Department.

IN WITNESS THEREOF, I have hereunto set my hand, and affixed the Official Seal of this Department at the City of Harrisburg, this 19-th day of September, 1941.

MATTHEW H. TAGGART
Insurance Commissioner

EXAMINATION REPORT OF LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA NEW YORK, NEW YORK AS OF DECEMBER 31, 1940

CONTENTS

- Introduction
- History
- Purpose
- Management
- Membership
- Certificates
- Disability Benefits
- Plan of Operation
- Funds
- Financial Statements
- Income And Disbursements
- Ledger Assets:
  - Real Estate
  - Mortgage Loans
  - Book Value of Bonds And Stocks
  - Deposits in Banks
  - Loans to Students, Relief Loans to Unemployed Members
  - Printing Plant, Stationery And Supplies
- Liabilities:
  - Unpaid Claims
  - Salaries, Rents, Expenses, etc.
  - Due Ant Accrued Taxes
  - Advance Payments For Premiums
  - Certificate Reserves
  - Contingency Reserves
- Conclusion

Philadelphia, Pennsylvania
March 21, 1941.

Honorable Jess G. Read, Chairman Committee on Examinations National Association of Insurance Commissioners Oklahoma City, Oklahoma.
Honorable Matthew H. Taggart Insurance Commissioner Commonwealth of Pennsylvania Harrisburg, Pennsylvania.
Honorable Louis A. Reilly Commissioner of Banking and Insurance State of New Jersey Trenton, New Jersey.
Honorable Frank J. Viehmann Insurance Commissioner State of Indiana Indianapolis, Indiana.

Honorable John C. Blackall
Insurance Commissioner
Hartford, Connecticut
Chairman, Zone 1, N. A. I. C.

Honorable George A. Bowles
Commissioner of Insurance
Richmond, Virginia
Chairman, Zone 2, N. A. I. C.

Honorable Frank Yetka
Commissioner of Insurance
St. Paul, Minnesota
Chairman, Zone 4, N. A. I. C.

Sirs:

In accordance with the statutes of the several states and your respective instructions, an examination has been made as at December 31, 1940 of the condition and affairs of the LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA, at the home office of the Alliance, located at 307 West 30-th Street, New York, New York.

Herewith is presented the report of this examination, including such historical and financial data, with comments thereon, as appear pertinent.

HISTORY

The Lithuanian Alliance of America was originally incorporated on November 4, 1889 by the Court of Common Pleas of Luzerne County, Pennsylvania, under the provisions of an Act of the General Assembly, approved April 29, 1874, entitled, "An Act to provide for the incorporation and regulation of certain corporations", and the various supplements thereto. The Charter, granted in the name of Susywienijmas Lietuwniku Ameryke, is recorded under date of November 4, 1889 in Charter Book No. 2, page 565, in the Office of the Recorder of Deeds in and for Luzerne County, Pennsylvania.

Several amendments have been subsequently granted by the same Court and these, which have been properly recorded, provide as follows:

1. For the increase of the number of trustees from three to seven; removal of the home office from Plymouth to Wilkes-Barre, Pennsylvania; creation of a supreme assembly and establishment of subordinate lodges.
2. For the change of the name of the society to the English translation, which is Lithuanian Alliance of America.
3. Creation of an executive board composed of seven officers to administer the affairs of the Alliance.

PURPOSE

The purposes for which the Alliance was formed, and is maintained, are set forth in Article II of the Charter as follows:

"The purpose of the association is to cultivate the spirit of fraternal brotherhood and to practice the principles of benevolence and charity; to provide material aid and help to sick, disabled and aged members and also to widows and orphans of deceased members; to elevate its members morally and mentally and to improve their social and economic status; to promote education amongst Lithuanian by publishing and circulating scientific works, by organizing lectures, by establishing schools, by giving scholarships to its student members and their student children, and in various other proper ways; to provide and maintain a mortuary fund for paying death benefits to the beneficiaries of deceased members; to provide and maintain a sick benefit fund for aiding its sick members; to provide and maintain an expense fund for paying expenses of administration; and also to provide and maintain other funds which might be needed for the promotion of the purposes and objectives of this organization".

MANAGEMENT

In accordance with the amended Charter the supreme authority in the Alliance is the convention which meets every two years and is composed of delegates from each local lodge on a basis of one delegate for each thirty members or fraction thereof. The last convention met in Chicago, Illinois, on June 24 to 29, 1940. Prior to each convention the officers of the Alliance who comprise the executive committee are elected by a vote of all the membership and the result of this election is subject to ratification by the convention. These officers serve for two year terms and are responsible for active management of the Alliance.

At the time of this examination the executive committee was made up as follows:

Title	Name And Address	Annual Salary	Bond
President	F. J. Bagocius, S. Boston, Mass.	\$1,200.00	None
Vice-President	J. K. Mazukna, Pittsburgh, Pa.	125.00	None
Secretary	M. J. Vinikas, New York, N. Y.	2,550.00	\$25,000.00
Treasurer	K. P. Gugis, Chicago, Ill.	1,800.00	75,000.00
Trustee	S. Mockus, S. Boston, Mass.	100.00	None
Trustee	E. Mikuzis, Chicago, Ill.	100.00	None
Medical Examiner	Dr. S. Biezis, Chicago, Ill.	Fees only	None

In addition the following standing committees are also maintained:

Finance Committee

Charles S. Cheleden, Chicago, Ill.
A. S. Treციokas, Newark, N. J.
K. Pikielis, Pittsburgh, Pa.

Investment Committee

K. P. Gugis, Chicago, Ill.
M. J. Vinikas, New York, N. Y.
E. Mikuzis, Chicago, Ill.

Mortgage Committee

F. J. Bagocius, S. Boston, Mass.
S. Mockus, S. Boston, Mass.

All of these committees meet, as required, to conduct the business of the organization, and the members thereof, except the secretary, receive a fee of eight dollars (\$8.00) per day, plus traveling and hotel expenses for attendance at such meetings.

Fidelity bonds in the amounts shown were submitted for examination and are in force with an acceptable insurance carrier. In addition bonds are carried in varying amounts on all the local branch officers who have access to funds collected for the supreme lodge, and one real estate agent who is managing certain properties of the Alliance in Chicago.

Minutes of the proceedings of all bodies meeting to conduct the business of the Alliance are maintained in Lithuanian and are published in detail in the official organ of the Alliance. Complete English translations are not maintained, although this was previously recommended by prior examiners, and this recommendation is reiterated. Brief summaries in English

	MEMBER OF CERTI		14,503	FICATES	AMOUNT OF INSURANCE		\$6,583,200.00
Certificates in force December 31, 1937							
Certificates written	1938	623			\$260,450.00		
	1939	1,143			513,100.00		
	1940	1,526	3,292		701,100.00	\$1,474,650.00	
Certificates revived	1938	51			17,900.00		
	1939	35			14,250.00		
	1940	138	224		61,150.00	93,300.00	
Certificates increased	1938	—			2,050.00		
	1939	—			21,350.00		
	1940	—	3,516		3,850.00	27,250.00	1,595,200.00
			18,019				\$8,178,400.00
Certificates terminated by death	1938	238			104,550.00		
	1939	230			96,000.00		
	1940	272	740		117,000.00	317,550.00	
Certificates terminated by lapse	1938	537			184,200.00		
	1939	367			97,650.00		
	1940	749	1,653		390,450.00	672,300.00	
Certificates decreased, matured or transferred	1938	1			2,900.00		
	1939	43			7,050.00		
	1940	—	44	2,437	5,850.00	15,800.00	1,005,650.00
Grand Total				15,582			\$7,172,750.00

State	Number of Lodges	Number of Certificates	Insurance In Force
Connecticut	19	1,161	\$478,600.00
Illinois	74	3,488	1,693,100.00
Indiana	11	281	137,950.00
Maryland	2	146	45,500.00
Massachusetts	37	1,923	786,000.00
Michigan	9	819	343,150.00
New Jersey	13	300	139,850.00
New York	34	1,329	593,300.00
Ohio	15	785	352,800.00
Pennsylvania	107	4,304	2,185,100.00
California	3	65	20,950.00
Rhode Island	2	29	12,750.00
Canada	3	113	21,100.00
Wisconsin	8	250	128,800.00
Iowa	2	68	35,850.00
Washington	4	54	14,950.00
Maine	3	139	41,300.00
West Virginia	5	80	36,950.00
Missouri	1	108	43,200.00
Nebraska	1	56	35,050.00
New Hampshire	2	30	11,500.00
Oregon	2	28	7,950.00
Oklahoma	2	26	7,050.00
Totals	359	15,582	\$7,172,750.00

* Indicates the Alliance is not properly admitted to the state and does not file annual statements.

CERTIFICATES

The Alliance has issued various types of certificates during its life. From the date of foundation until 1911 the only certificate available to members provided for a \$150.00 death benefit, and all members, regardless of age, paid the same assessment.

In 1911 new certificates were adopted with rates and reserves based upon the National Fraternal Congress Table of Mortality with an interest assumption of 4%. These were issued until 1938.

Meanwhile, in 1935 the Alliance adopted a new series of certificates with rates and reserves based on the American Experience Table of Mortality with interest at 4%. These were issued until 1939.

At the present time only one series of certificates is issued. These were adopted in 1939 and are based upon the American Experience Table of Mortality with an interest assumption of 3½% according to Illinois

in the form of marginal notations are made, and these were reviewed. Your examiners also had certain passages of the Lithuanian text translated fully. Nothing was found to which exception might be taken.

MEMBERSHIP

Membership in the adult division is extended to any male or female person between the ages of sixteen and sixty years of good moral character and exemplary habits who is of Lithuanian nationality, or who is allied with a Lithuanian by marriage or adoption, or who has rendered distinguished services to the Lithuanian nationality and who shall be able to pass a satisfactory medical examination.

Any son or daughter of a member of the Alliance who is over two and under sixteen years of age may become a member of the juvenile division after passing a medical examination.

After the juvenile member has attained the age of eighteen years, he is compelled to join the adult division if he desires to continue his membership in the Alliance. He may, however, retain his membership as a juvenile until his new membership in the adult division shall become in full force and effect.

Following are schedules showing the changes in certificates in force over a three year period and the certificates in force as at December 31, 1940, distributed by states. Those states to which the Alliance is not properly admitted and from which no certificates of authority have been obtained, are so marked, and it is recommended that the Alliance take steps to obtain such certificates and rectify this situation immediately.

		MEMBER OF CERTI	14,503	AMOUNT OF INSURANCE		\$6,583,200.00
			FICATES			
Certificates in force December 31, 1937						
Certificates written	1938	623			\$260,450.00	
	1939	1,143			513,100.00	
	1940	1,526	3,292		701,100.00	\$1,474,650.00
Certificates revived	1938	51			17,900.00	
	1939	35			14,250.00	
	1940	138	224		61,150.00	93,300.00
Certificates increased	1938	—			2,050.00	
	1939	—			21,350.00	
	1940	—	3,516		3,850.00	27,250.00
			18,019			\$8,178,400.00
Certificates terminated by death	1938	238			104,550.00	
	1939	230			96,000.00	
	1940	272	740		117,000.00	317,550.00
Certificates terminated by lapse	1938	537			184,200.00	
	1939	367			97,650.00	
	1940	749	1,653		390,450.00	672,300.00
Certificates decreased, matured or transferred	1938	1			2,900.00	
	1939	43			7,050.00	
	1940	—	44	2,437	5,850.00	15,800.00
Grand Total				15,582		\$7,172,750.00

modification method. Following is a list of the types of certificates at present issued under this plan:

- Whole Life with non-forfeiture values
- 20 Payment Life with non-forfeiture values
- 20 Year Endowment with non-forfeiture values
- Whole Life without non-forfeiture values

The first three types are issued to both adult and juvenile members, the last to adults only. When non-forfeiture values are provided for in the certificates, these consist of cash values and paid-up values.

The present certificates were adopted and the rates and tables of cash and paid-up values prepared and incorporated into the By-Laws without the prior knowledge or approval of the Alliance's actuary, Woodward and Fondiller, Inc. There are certain errors in the tables of paid-up values as adopted, and it is recommended that these be submitted to the actuary for review and corrections, as recommended by him, made a part of the By-Laws. The effect upon the unassigned funds of the Alliance, resulting from the adoption of these new certificates due to increased acquisition cost, will be shown in a later section of this report.

The rates adopted for these certificates include a 10% expense loading. In addition each member must pay per capita dues of fifteen cents per month to the expense fund and two cents per month to the miscellaneous fund.

DISABILITY BENEFITS

Any regular member of the Alliance between the ages of sixteen and fifty may be accepted, after a medical examination, into one of the sick benefit classes. There are three such classes providing for weekly disability benefits, after a seven day waiting period, of \$6.00, \$9.00 or \$12.00. New members of any disability class are not eligible to receive benefits until they have been members for six months.

Full benefit is paid to members of all classes for the first seventy-two week days of continuous sickness, and half benefit is provided for a second like period. Should illness or disability still continue, a waiting period, for which no benefit is paid, is then imposed of one hundred ninety-six week days, after which a member is entitled to one hundred forty-four week days at half benefit. In cases of chronic illness, after the member receives his first full benefit, as described, he may continue to receive lesser benefit as provided in the By-Laws. (To be Continued)

New Yorko Lietuviai Susiorganizavo Platinti ir Registruoti Defense Bondsus

KOMITETŲ PAREIŠKIMAS

Suvienytų Valstijų išdinės departamento pakviestas, p. J. Garša sušaukė Didžiojo New Yorko lietuvių veikėjų susirinkimą, vasario 11 d., 1942 m., išdinės raštinėje New Yorko. Susirinkime dalyvavo Suv. Valstijų valdžios trys atstovai ir nemažas būrys įvairių pažvalgų lietuvių veikėjų.

Išdo departamento atstovas, p. Bruce Smith, platokai paaiškino Defense Bondsų pirkimo bei platinimo svarbą, nušvietė, kaip taigi, kaip tie bondsai organizuotai platinami tarpe kitų tautų Amerikoje. Toliau, be kita ko, jis pareiškė pageidavimą, kad būtų gerai Defense Bondsus pradėti organizuoti platinimui ir tarpe New Yorko lietuvių.

Visiems susirinkusiems pasikalbėjus ir pasidalinus mintimis su valdžios atstovais, prieta bendros nuomonės suorganizuoti komitetai New Yorko Defense Bondsus platinti ir kad tas komitetas veiktų ne tik New Yorko mieste, bet ir visoje New Yorko valstijoje, kaip centralinis komitetas.

Vasario 18 d., p. J. Garšos patalpose, Brooklyne, įvyko vien lietuvių veikėjų susirinkimas apkalbėti bondsų platinimo komiteto organizavimo reikalą. Šiame susirinkime dalyvavo taipgi nemažas būrys įvairių pažvalgų lietuvių veikėjų.

Nuosėkliai išsikalbėjus, nutarta komitetą suorganizuoti, kas ir padaryta.

Komiteto vardas ir buveinė

Komiteto oficialus vardas: Lithuanian-American Committee for Defense Savings in New York State. Buvėnė: 231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. Telefonas: EVergreen 8.9770.

Tikslas

Mūsų šalis, Suvienytos Valstijos, yra užpulta agresorių. Kol Amerika laimės šį karą — kaštus daug pinigų, kurių dabar Amerikai labai reikia. Mes, kaip ištikimi šio krašto piliečiai ir gyventojai, esame pasiryžę Amerikai gelbėti šį karą laimėti. Mes taipgi pasiryžę pirkti ir platinėti Defense Bondsus New Yorko mieste ir visoje New Yorko valstijoje.

Veikimo budai

- 1) Lithuanian-American Committee for Defense Savings pardavinės Defense Bondsus Didziajame New Yorko, sudarant pardavinėjimo punktus didesnėse lietuvių įstaigose;
- 2) Komitetas rūpinasi suorganizuoti bondsų pardavinėjimo komitetus visose lietuvių kolonijose New Yorko valstijoje;
- 3) Šis centralinis komitetas teiks visokią pagalbą New Yorko valstijos lietuvių kolonijoms organizuojant komitetus platinimui Defense Bondsų;
- 4) Komitetas sudarys atitinkamus planus platinimui bondsų, tikslu kodaugusia jų išparduoti lietuvių draugiose, klubuose, nacionalių organizacijų kuopose, parapijose, dirbtuvėse ir tt.
- 5) Komitetas stengsis suregistruoti visus lietuvių jau nupirktus ir perkamus bondsus, kad sužinotų, kaip gausiai Amerikos lietuviai finansiškai prisideda Amerikai pameiti.

Planai

Šiuo tarpu pilni veikimo planai dar neužbaigti. Kal tik bus užbaigti — bus paskelbti viešai per lietuvių spaudą ir lietuvių radio programus.

Atsišaukimas į New Yorko valstijos lietuvius

Siuo atsišaukiamie į visos New Yorko valstijos lietuvių draugijas, klubus, parapijas, susivienijimų kuopas ir įvairias įstaigas, kviesdami stoti į bendrą darbą. Broliai ir seserys: be sriovinių skirtumų, visi imkitės šio reikalo ir organizuokite Defense Bondsų pardavinėjimo komitetus jūsų miestuose ir miesteliuose. Jei suorganizuojate tokio komiteto būty reikalinga bent kokia pagalba — kreipkitės į mūsų centralinį komitetą, o mes pagelbėsime sulig geriausiai savo išgalėmis. Jei susiorganizuotumėte komitetą be mūsų pagalbos — užsiregistruokite mūsų centraliniame komitete, kad mes galėtume žinoti, kiek tokių komitetų susiorganizavo New Yorko valstijoje.

Komitetas taipgi prašo visas New Yorko valstijas organizacijas ir visus pavienius lietuvius, pirkusius Defense Bondsus, pranešti mūsų raštinei, kas ir kiek tų bondsų jau pirkote, kad mes galėtume sukėti, kaip gausiai lietuviai prieš šio reikalo prisideda. Jei, kartais, nebūtų patogu pranešti savo vardą — prisiųskite bent savo bondso numerį (Serial number) ir kiek už bondsą esate mokėję.

Kviečiame visus New Yorko valstijos lietuvius į didelį ir gaubingą darbą! Kviečiame pagelbėti mūsų mylimam kraštui, Amerikai, laike šio karo!

KOMITETAS:

Juožas Garša, pirm.;
Kun. Jonas Balkunas, vice pirm.;
Ksaveras Strumskis, išdin.;
Anita R. Garša, sek.;
R. John Jurevičius, sek. pag.;

Informacijų Komisija:

Pranas Bajoras,
Juožas Ginkus,
Juožas Laučka,
Juožas V. Stilsonas,
Juožas Tysliava,
Jonas Valaitis.

Organizativė Komisija:

Benediktas J. Šėgasas,
Stepas M. Karvelis,
Pranas Simaitis,
Petras Atkočaitis,
Jonas Ambrožaitis.

Vice Pirmininkai:

Danielius J. Averka,
Andrius Kairis,
Kun. Nobertas Pakalnis,
Kun. Kazys E. Paulonis.

Atsišaukimas į New Yorko Valstijos Lietuvius

Lietuvos Žmonės Prašo Pagelbėti Ištremtus Gimines

Gauta aplinkiniiais keliais ir skelbiama:

Felicija Poželaitė-Krumplienė, gyv. Kaune, Vaidžanto 50, bt. 4, prašo pranešti Karoliui Poželai, 1309 Commonwealth Ave., Boston, Mass., kad bolševikai išvežė josios motiną Oną Poželienę ir seseris: Janiną ir Elzvieta Poželaite. Ji prašo savo dėdę Karolį išvežtąs surasti ir joms pagelbėti.

Leopoldas Krumplis, gyv. Kaune, Vaidžanto 50, prašo pranešti Antanui Uksui, 3520 So. Emerald Ave., Chicago, Ill., kad bolševikai išvežė jo žmonos motiną Oną Poželienę ir dvi seseris Janiną ir Elzbieta Poželaite. Jis prašo Uksą jas surasti ir joms padėti.

Giedraitis iš Jurbarko prašo pranešti: 1) Kasimer P. Puišis, 201 Cochrane Street, East Vandergrift, Pennsylvania, 2) Miss A. Romintaitė, 249 River St., Mattapan, Mass. ir 3) S. Kasputis, So. Barre, Mass., P. O. Box 120, kad jie rūpintųsi surasti išvežtuosius Jurbarko mokytoją Juozą Giedraitį su žmona Aleksandra Giedraitiene-Vidžuniute ir Juozą Stankuną su juo motina ir jiems pagelbėti.

Antanas Sodaitis, Kaunas, Prūsų 6, bt. 3 prašo K. K. Barauską, Chicago, Ill. daryti žygių surasti išvežtuosius Jurgį Garbštą su žmona Ona ir 2 vaikais, Anicetą Martišių su žmona Anele ir motina Marcela ir 2 dukrelėmis, Bronių Lenžvenį su žmona Marija ir suneliu, Leoną Dziką, Vincą Matulaitį, Adolfą Jaukštą su žmona ir dukrele ir jiems pagelbėti.

Henrikas Brazaitis, Kaune, Viduno alėja 2 prašo pranešti dr. Račkui, kad yra visi sveiki ir gyvena senose vietose, ir kad Račkus praneštų apie tai Poviliu Brazaičiui. Be to, jis prašo žinių apie motiną Mariją Brazaitienę.

Bronius Stasiukaitis, Kaune, Astronomijos 9 prašo pranešti P. Baltiniui, Thompson, Conn., Marianapolis College, kad bolševikai išvežė Oną Stasiukaitytę-Reksnienę mokytoją Pušalotę. Jis prašo ją surasti ir jai padėti.

M. Gerbinis iš Kedainių prašo pranešti Tadu Švobai, 36-1/2 Storrie St., Amsterdam, N. Y., kad bolševikai išvežė jo žmoną Katariną Gerbinienę-Antanaitytę. Prašo ją surasti ir jai padėti. Jos brolis Kostas Antanaitis esąs Argentinos, Buenos Aires, Dock Sud C. Sespedes N, 1493 arba Isla South Georgia Estacion Gritvikien. Ji taip pat prašo papasakoti ir prašyti, kad gelbėtų seserį.

Antanas Mažiulis, Kaunas, Aušros 41, bt. 2 prašo pranešti K. J. Prunskiui, Chicago, Ill., kad išvežti iš Bileišių Jonas Indriunas su žmona ir 4 vaikais, iš Kamajėlių inž. Pranas Indriunas su žmona ir 3 vaikais, Domas lingė iš Bileišių, Kibirskis Juozas iš Dumblynės su žmona ir dukrele, Petras Misiunas iš Ramygalos su žmona, Alfonsas Matiuškas su žmona ir Justas Šutas su žmona ir dukrele iš Purpiskio.

E. Riautaitė, Kaunas, Viduno alėja 10a, bt. 4 prašo pranešti Kostų Kilkui, 111 Harine Rd., So. Boston, Mass., Riautait Stasys ir Albina su 3 vaikais bolševikų išvežti. Prašo juos surasti ir gelbėti.

Monika Juodinitė-Kučinskienė, Kaunas, Kapsų 31 b, prašo pranešti Walter Šarkai, 4635 So. Washenaw Ave., Chicago, Ill., kad bolševikai išvežti Jonas Juodinis su žmona Alade ir sunum Gediminu bei dukrele Nijole. Prašo išvežtuosius surasti ir juos gelbėti.

Rašytojas Žukauskas-Vienulis prašo pranešti dr. Johanna Baltrušaitienei, Pitts-

burgh, Pa., kad bolševikai išvežė jo sunų Stasį, kurį jis prašo kaip nors surasti ir gelbėti.

Sofija Dabušenė prašo pranešti prof. Pakštui, Matui Zujui ir kun. Milukui, kad išvežtas kalbininkas Stasys Dabušis, kurį ji prašo surasti ir gelbėti. Jis išvežtas iš kalėjimo.

Vanda Stašienė, Kaune, prašo kun. K. Barauską, Chicago, Ill. surasti ir gelbėti bolševikų išvežtus jos vyrą Julijū Stašę, sunus Algirdą ir Vytautą bei dukrelę Gražiną.

Dunbrienė-Gervaitė prašo pranešti kun. K. Barauskiui, Chicago, Ill., kad išvežti Antanas Rušėnas, Teklė Rušėnienė, Vanda Rušėnaitė, Lucija Rušėnaitė, Gediminas Rušėnas, Jonas Kumpauskas su žmona Elzbieta ir 2 vaikais ir Jonas Gervė su žmona Anele bei Antanas Šakalys su žmona Emilija, motina ir 3 sunais bei 2 dukrelėmis. Ji prašo išvežtuosius surasti ir juos gelbėti.

Savitarpinė Pagalba iš Kau no praneša, kad Grigonio New Yorko klausas Bronius Ake laitis sveikas su šeima, gyvena Gudeliuose. Jo dukterė Trapikienė bolševikų išvežta.

Iš Kauno praneša, kad brolių Motuzų, 972 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. klaus tas Vytautas Beleckas yra Kaune sveikas ir laikosi gerai. Tėviškėj taip pat visi tvarkoje.

Stasys Tomonis, Vilnius, Ciurlonio 21/5 prašo pranešti S. Vilimovitz, 10657 Michigan Ave., Chicago, Ill., kad tas patirtų apie bolševikų išvežtuosius Benediktą Tomavicių ir Kristiną Daugirdaitę-Tomasėvičienę ir juos gelbėti.

Natalija Breimelienė, Kaunas, Putvinskio 26, prašo Mary Kundrot, Cleveland, Ohio, 5815 Luther Ave., sužinoti apie bolševikų išvežtą pulk. Antaną Breimelį ir jį gelbėti, ir Kastanciją Rudvalytę-Bobinienę su vyrų ir 2 dukrelėmis.

Kazys Mačiulis, Kaunas, Ožėskienės 13, prašo pranešti Amer. Raud. Kryžiui, kad bolševikai išvežė jo žmoną Emiliją Mačiulienę su dukrele Vida-Margarita. Jis prašo jas gelbėti.

Adelė Barisienė-Martinėnaitė, Kaunas, Viduno 8, prašo pranešti kun. Prunskiui, kad jos sesuo Pulcherija Martinėnaitė-Merkienė su vyrų Kaziu Merkriu ir dukrele Nijole bolševikų išvežti. Ji prašo juos surasti ir gelbėti.

Elena Ožkinaitė prašo pranešti kun. Prunskiui, kad bolševikai išvežė Augustiną Gričių-Pivosą su žmona ir 4 vaikais. Ji prašo juos gelbėti.

Teisėjas Antanas Maliukevičius, Kaunas, Aguoņų 9, prašo pranešti kun. dr. Končui, Mt. Carmel, Pa., kad jo žmona Bronė su vaikais bolševikų išvežti. Jis kun. Bartuškos nurodymu prašo jį jo šeimą gelbėti.

Celina Milvidienė, Kaunas, Vaidžanto 30, prašo pranešti Jacob Youtenas, 516 Cedarwood Terrace, Rochester, New York, kad jos dukterė Janina Tonkunienė su vyrų prof. Tonkuniu ir 2 vaikais bolševikų išvežti. Ji prašo juos gelbėti.

Kun. dr. Kazys Oļšauskas, Telšiai, prašo pranešti Rev. Dr. J. P. Weisengoff, The Catholic University of America, Washington, D. C., kad bolševikai išvežė jo seserį Oļšauskaitę-Bertiene su vyrų. Jis prašo išvežtuosius gelbėti. Marija Ruseckienė, Kaunas, Perkuno 7a, prašo pranešti R. O. Patzevitz, Freehold, New Jersey, kad bolševikai išvežė jos dukrelę su šeima:

Birutė ir Leoną Ramanauskus ir jų 3 vaikučius. Ji prašo išvežtuosius gelbėti.

Janina Gerulaitytė, Kaunas, Putvinskio 38, prašo pranešti Viktorijai Vencius, 499 Grand Street, Brooklyn, New York, kad bolševikai išvežė jos brolių gen. Zenoną Gerulaitį ir Juozą Ašmoną su žmona Veronika ir 2 dukrelėmis. Ji prašo išvežtuosius gelbėti.

Antanas Maliukevičius, Kaunas, Aguoņų 9, prašo pranešti Placidui Dury, American Red Cross, Headquarters, 10-th Floor, Surgical Dressing Department, Philadelphia, Pa., kad bolševikai išvežė jo žmoną Bronę Maliukevičienę su vaikais, Simu ir Antanu, Vaclovą Durickį su žmona ir vaikais Vytautu ir Ritute ir Povilą Ribikauską su žmona. Jis prašo išvežtuosius gelbėti.

Vladas Akstinas, Kaunas, Aušros 53a, prašo pranešti Leopoldui Grigoniui, 157 Chamber St., New York, kad bolševikai išvežė Joną Tallat-Kelpšą su žmona ir vaikais Stasiu ir Kaziu bei Janina,

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA

New York, N. Y.

P. T. suvažiavimas

KOVO 1 d. prasidėjo SLA Pildomosios Tarybos metinis suvažiavimas, kuriame dalyvauja visi Pildomosios Tarybos nariai: prez. F. J. Bagočius, vice prez. J. K. Mažuknas, sekr. M. J. Vinikas, išdin. K. P. Gugis, išdo globėjai S. Mockus ir E. Mikuziūtė ir daktaras-kvotėjas dr. S. Bieris.

Lankėsi redakcijoje

Kovo 2 d. Tėvynės redakcijoje ir SLA Centre lankėsi SLA ilgametis darbuotojas brolis W. V. Pams iš Dorchester, Mass. Pams mus pasižiūrėti užsuko grįždamas iš Miami, Fla., kur atostogavo ištisus tris savaites. Pasakojė, kad šiuo tarpu Floridoje galima sutikti daug lietuvių iš įvairių kolonijų, ir pasižėdė Tėvynėi parašyti savo išpuždius iš vieno lietuvių-atostogininkų susirinkimo.

Brooklyn, N. Y.

Vienybės koncertas

Savaitraščio Vienybės metinis koncertas įvyks kovo 8 d., Labor Lyceum svestainėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžią popiet. Įžangno 75c. iki \$1.50.

Koncerto programą pildys Pirmyn choras iš Chicago, kuris specialiai atvyksta tam tikslui. Bus ir solų bei kitokių pamarginimų, ką atliks to paties choro nariai ir narės.

Koresp.

Ruošiamas piknikas

Dariaus-Girėno devinių metų sukakties skridimo minėjimas bus Decoration dienoje, gegužio 30 d., šių metų, Klasons Clinton Parke, Maspeth, L. I.

Prašome kitų draugijų ir puotų rengėjų tą dieną pramogų nerengti.

Fondo Komitetas.

Los Angeles, Cal.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Vasario 15 d., švedų sve-tainėje įvyko vieningas Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, kurį surengė šios draugijos: Lietuvių Kultūros ir Labdaros Klubas, SLA 75 kė, Tautiškas Pašalpos Klubas ir lietuvių parapijos klebonas prel. J. Macijauskas. Susirinkimą atidarė ir programu vadovavo J. Uždavinis, kuris pasakė įžanginę prkalbėlę, pakvietė susidariusią dainininkų grupelę pagiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Vienas vaikutis (pavardės neteko sužinoti) gražiai paskambino pianu. Per-

Morkų Akstiną su žmona Bronė ir vaikais Gediminu ir Laimute, Vincą Gurevičių-Giriuną su žmona Salomėja ir vaikais Saule ir Jura, Antaną Gurevičių-Giriuną su žmona ir vaikais: Laimučiu, Ramute ir Nijole, Oną Rickevičienę. Jis prašo išvežtuosius gelbėti.

Vytautas Alantas-Jakševičius prašo pranešti kunigui Prunskiui, kal bolševikai išvežė jo žmoną Eleną ir sunelį Šaruną. Jis prašo išvežtuosius gelbėti.

J. Krikščionas, Kaunas, Duonelaičio 9, prašo sužinoti ką apie išvežtuosius Juozą Krikščioną, Balį Giedrą su žmona Marija Petrauskaitė, Vladą Petrauską su žmona Justina ir 2 vaikais ir mokytoją Antaniną Mitrulevičienę su dukrele.

A. Požela, Kaunas, Viduno 25, prašo pranešti jo seseriai A. Žaldokienei, Chicago, Ill., Division St 1908, kad bolševikai išvežė jo žmoną Mariją Mikškaitę ir brolių at. majorą Edvardą Poželą. Jis prašo juos surasti ir gelbėti.

L. C. K.

statyta kalbėti Lietuvos garbės konsulas dr. J. J. Bielskis, kuris pasakė rimtą ir įdomią kalbą, nušviesdamas nedraugingų kaimynų užpuolimą ir pavergimą mūsų senosios tėvynės Lietuvos žmonių ir ragino sutvrti vietinį komitetą, kuris rūpintųsi pamergtųjų lietuvių šelpimu ir išliuosavimu iš svietimo jungo. Taipgi ragino nepamiršti pareigų ir link šios šalies, kurį yra antra mūsų tėvynė ir globėja.

Antras kalbėtojas buvo švedų vice konsulas W. G. Danielson, kuris labai priekankiai atsiliepė apie Lietuvos ir Švedijos draugingumo ryšius, pareiškdamas viltį, kad po šio karo vėl bus laisva ir neori-klausoma Lietuvos respublika.

Californijos Universiteto politikos mokslų profesorius dr. M. W. Graham savo kalboje pareiškė, kad jis yra ir bus Lietuvos žmonių draugas ir nusikrautuojų užtėras. Prof. yra lankęsis Lietuvoje laike atgavimo Liet. nepriklausomybės ir susipažinęs su dr. J. Basanavičium, K. Bizausku, M. Biržiška ir kitais Lietuvos Tarybos nariais, su kuriais jam teko artimai susidraugau-ti ir juos pažinti, o kartu pažinti Lietuvą ir jos reikalus. Jis taipgi perskaitė ir Lietuvos Nepriklausomybės Dekleraciją, kurią pripažino tuo laiku ir dabartiniai Lietuvos užgrobikai. Kalbėtojas pareiškė, kad diplomatinuose dokumentuose visose už demokrati-ją kovojančiose šalyse yra ir Lietuvos nepriklausomybės klausimas svarstomas ir bus priderančiai išspręstas Lietuvos gerovei ir nepriklausomybei.

Kalbėjo ir pats vakaro vedėjas J. Uždavinis, kuris pasakė gana aštrią bei jautrią

kalbą apie Lietuvos priešų pavergimą bei kankinimą mūsų brolių bei seserų Lietuvoje. Jis ragino gausiai aukoti Amerikos Raudonąjam Kryžiui. Pertraukoje aukų surinkta \$35.00. Tikimės, kad ir Lietuvos tremtiniais Raudonasis Kryžius ištis pagelbos ranką.

Taipgi kalbėjo ir vietinis klebonas prel. J. Macijauskas, kuris ragino eiti kartu su Amerikos valdžia, kuri pripažįsta laisvę kalbos ir tikybės. Jis kvietė eiti į bažnyčią giedoti psalmes ir melstis, kad Dievas suteiktų Lietuvai nepriklausomybę.

Kazys Lukšys, praeitą vasarą atvykęs iš Lietuvos kais-po pabėgėlis, pasakė įdomią kalbą apie bolševikų žiaurumą ir nepadorius jų įstaty-mus, kurie draudė Lietuvos žmonoms minėti Lietuvos nepriklausomybės šventę, o jei kurie driso nepaklausti tų įstatymų — tuos grudo į kalėjimus. Sako: "Buvo sunku jaunuoliams tas smugis pernešti, nes jie nebuvo patyrę dar kas yra nelaisvės jungas. Išbuvęs ten aštuonis mėnesius ir patyręs nežmonišką okupantų elgesį su Lietuvos piliečiais, bolševikų pritarėjams aš nieko blogo nelinkiu, bet linkiu, kad jie patys nuvyktų į Rusiją paragauti to Staliniško rojus".

Prie pabaigos dar kalbėjo žymi moteris Countess Emma de Zaruba, direktorka kultūrinės rasių divizijos Californijos valstijoje. Ji kalbėjo, su-teikdama daug komplimentų atėviams už jų įneštus kultūrinis darbus šiai šaliai ir taipgi ragino lietuvius moteris prisidėti prie Raudonojo Kryžiaus darbų.

Pabaigoje dainininkų grupelė sudainavo "Plaukia Nemunėlis", "Lietuva brangi", ir dienos programą užbaigta Lietuvos himnu.

O. Račkienė, koresp.

Waterbury, Conn.

Svarbios prakalbos

Kovo 8 d., 3 val. popiet, Klubu svestainėje, 48 Green St., įvyks svarbios prakalbos, kurias rengia Defense Komitetas, susidedas iš šešiolikos draugijų atstovų. Kalbės SLA prez. F. J. Bagočius, D. Šolomskas, miesto majoras V. Scoly ir kiti. Bus ir kitokių pamarginimų. Įžanga tik 15c.

Sirdingai kviečiame visus vietinius ir apiešlinkės lietuvius į šias prakalbas skaitlingai atsilankyti. Rengėjai.

Pirkite
DEFENSE
BONDS-STAMPS

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Advokatai

Adv. C. Voketaitis
66 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRIangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

Adv. K. P. Gugis
Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisai: 127 No. Dearborn St.
Vakarais: 6 iki 8:30

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA NARYS
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniasai,
Gyvenimo Namai ir Farmos
Mandagus ir Greitas Pataravimas

322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1883, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois